

STUDIEWIJZER

Lerarenopleidingen ILS-HAN

Onderwijseenheid

ONDERZOEK EINDFASE

2019-2020

VOLTIJD

Voorwoord

Voor je ligt de studiewijzer onderzoek eindfase 2019-2020. Deze studiewijzer biedt inzicht in de werkzaamheden die je gaat verrichten, de organisatie van de begeleiding en de beoordelingscriteria.

Het onderzoek in de eindfase maakt in tijd en studiepunten uitgedrukt een kwart van de eindfase uit. Hier komen alle elementen uit de leerlijn onderzoek samen en ga je zelfstandig aan de slag met het voorbereiden en uitvoeren van een praktijkgericht onderzoek.

Het onderzoek valt samen met de werkzaamheden die je verricht in de eindstage en zal daarom ook veelal plaatsvinden in de school.

Informatie over het onderzoek, alsmede de laatste en meest recente versie van deze studiewijzer en beoordelingsformulieren staan ook op onderwijsonline. Kijk daar regelmatig voor de meest actuele informatie en aanvullende studiematerialen.

Docenten van het ILS en van de opleidingsscholen wensen jullie veel succes!

Juni 2019

Contact over deze studiewijzer: Marloes.Hulsken@han.nl

Inhoudsopgave

1. Inleiding	5
2. Doelen en leerinhouden onderzoek in de eindfase	5
3. Werkwijze in deze onderwijseenheid	6
3.1 Werken met scenario's	6
3.2 Begeleiding onderzoek	7
3.3 Beoordeling onderzoek	7
4. Onderwijsmateriaal	8
5. Wijze van tentaminering	8

Inhoudsopgave van de bijlagen

1. Bijlage 1A: Beschrijving onderwijseenheid onderzoek eindfase	9
2. Bijlage 1B: Samenvatting leerlijn onderzoekende leraar	12
3. Bijlage 2: Data bijeenkomsten onderzoek eindfase	14
4. Bijlage 3: Omschrijving werkwijze en scenario's per opleidingen	15
Lerarenopleiding Geschiedenis	16
Lerarenopleiding Wiskunde	16
Lerarenopleiding Nederlands	17
Lerarenopleiding Economie	17
Lerarenopleiding Engels	18
Lerarenopleidingen Frans en Duits	19
Lerarenopleiding Aardrijkskunde	19
Lerarenopleiding Biologie	19
Lerarenopleiding NASK	20
Generieke kring: de onderzoekende leraar	20
Generieke kring: leren leren	21
Generieke kring: Leren met ICT	21
Generieke kring: De pedagogische dimensie van het onderwijs	22
Generieke kring: Mens en maatschappij	22
Generieke kring: museum Bronbeek	23
5. Bijlage 4: Overzicht (aspirant)opleidingsscholen	24
Alliantie/Notre Dame	24

Noordoost Brabant	24
Oost Nederland	25
Passie voor Leren	25
Quadraam	25
Zutphen	26
In*oost	26
Noord-Limburg	26
Arnhem & Achterhoek (ROC Rijn IJssel en Graafschap College)	27
ONmbo (ROC Nijmegen)	27
6. Bijlage 6: Formats scenario 1 en 3	28
a. Format onderzoeksvoorstel scenario 1 en 3	29
b. Format onderzoeksplan scenario 1 en 3	30
c. Format onderzoeksverslag (scenario 1,2,3, en 4)	33
7. Bijlage 7: Procedure beoordelen en archiveren	36
8. Bijlage 8: Feedforward- en beoordelingsformulieren	40
a. Feedforwardformulier onderzoeksvoorstel	40
b. Feedforwardformulier onderzoeksplan	44
c. Beoordelingsformulier onderzoeksverslag E1	50
d. Beoordelingsformulier onderzoeksverslag E2	58
9. Bijlage 9: Schrijfniveau C1	66

1. Inleiding

Doel van deze studiewijzer

In deze studiewijzer word je geïnformeerd over de doelen van het onderzoek in de eindfase en de verschillende werkwijzen die we hanteren. Je opleiding, opleidingsschool of onderzoekskring maakt concrete afspraken met je over uitvoering en begeleiding van het onderzoek.

In deze studiewijzer worden de leerdoelen van onderzoek in de eindfase en de werkwijzen en wijze van begeleiden en beoordelen toegelicht.

Doelen van het praktijkonderzoek in de eindfase

Het uitvoeren van praktijkonderzoek in de eindfase is gericht op de volgende drie doelen:

1. Het versterken van de onderzoekende houding, het vergroten van onderzoeksvaardigheden en het vergroten van de kennis over onderzoek om op basis van vakliteratuur en data uit de praktijk vragen te kunnen stellen en beantwoorden over de eigen lespraktijk.
2. Het vergroten van de kennis over een pedagogisch, didactisch of vakdidactisch onderwerp dat relevant is voor de eigen professionele ontwikkeling als startbekwame leraar.
3. Het vergroten van het reflectievermogen op het eigen handelen als startbekwame leraar.

Definitie praktijkonderzoek

We hanteren de volgende definitie van praktijkonderzoek:

Praktijkonderzoek in de school is onderzoek dat wordt uitgevoerd door leraren en leraren-in-opleiding, waarbij op een systematische wijze en in dialoog met belanghebbenden antwoorden verkregen worden op vragen die ontstaan in de eigen onderwijspraktijk en gericht zijn op verbetering van deze praktijk.

Dit betekent het volgende in de eindfase:

1. Een praktijkonderzoek is altijd gericht op het beter leren begrijpen en/of verbeteren van de eigen lespraktijk. Het onderzoek kan uitsluitend gericht zijn op het beter inzicht willen krijgen in de lespraktijk (iets willen weten). In dat geval spreken we van een kennisgericht praktijkonderzoek. Op het moment dat er sprake is van het willen doorvoeren en evalueren van een verandering in de lespraktijk (iets willen weten en verbeteren), spreken we van een ontwerponderzoek.
2. De student start het praktijkonderzoek met een oriëntatie op de eigen lespraktijk en bepaalt op basis van deze oriëntatie welk praktijkvraagstuk hij/zij wil onderzoeken. Bij een praktijkvraagstuk kan het gaan om een handelingsverlegenheid of een leervraag in de eigen lessen en/of op teamniveau. Het thema kan van de student zelf komen, van de school, de opleiding of het kenniscentrum.
3. De student kan een groot onderzoek uitvoeren of maximaal drie, met elkaar verbonden, kleinere onderzoeken.
4. De student maakt gebruik van vakliteratuur en verbindt deze theorie met de praktijk.
5. De student neemt bewust verschillende perspectieven in en betreft hierbij belanghebbenden.
6. De student voert zijn/haar praktijkonderzoek systematisch uit. Hij/zij gaat uit van een analyse van het vraagstuk. Hij/zij maakt gemotiveerde keuzes voor methoden en technieken bij het verzamelen en analyseren van data en laat zien hoe hij/zij tot analyseresultaten en conclusies komt.
7. Het onderzoek levert kennis op voor zowel de student als de opleidingsschool in de vorm van beroepsproducten. Bij een kennisgericht onderzoek kan gedacht worden aan een adviesrapport, een onderbouwd besluit, een evaluatierapport of een visiedocument. Bij een ontwerponderzoek kan het gaan om een lessenreeks, een project, een toets, een toetsmatrix, reflectie-instrument, instructiefilm, didactische werkvorm, coaching tool, rubrics, leerdoelen, evaluatie, analyse van een groepsproces, stappenplan, kijkwijzer, etc. De student draagt hierbij zorg voor passende kennisdeling.
8. De totstandkoming van het beroepsproduct/de beroepsproducten wordt altijd schriftelijk verantwoord.

2. Werkwijze

3.1. Werken met scenario's

Binnen het onderzoek eindfase staat de keuzevrijheid van de student centraal. Dit betekent dat een student zelf kiest welke vorm van praktijkonderzoek en welk onderwerp het beste bij hem of haar past. Opleidingen en opleidingsscholen zijn er op gericht deze keuzevrijheid zoveel mogelijk te stimuleren en begeleiden. Het kan zijn dat een student kiest voor een onderzoeksthema en werkwijze binnen de eigen opleiding, of bij juist liever aansluit bij een meer generieke kring of een kring vanuit de opleidingsschool. In bijlage 3 van deze studiegids worden de verschillende werkwijzen en scenario's toegelicht. We werken met vier verschillende scenario's, die hieronder zijn toegelicht:

Praktijkonderzoek gericht op het beter leren begrijpen en/of verbeteren van de eigen lespraktijk	Een groot onderzoek	Maximaal 3 kleine onderzoeken
Student kiest een eigen thema en formuleert daarbinnen zijn eigen onderzoeksvraag	Scenario 1	Scenario 2
Opleiding, opleidingsschool of kenniscentrum biedt een thema aan en de student formuleert daarbinnen zijn eigen onderzoeksvraag	Scenario 3	Scenario 4

Toelichting scenario 1

Uitgangspunt van de werkwijze in dit scenario is dat een student zelf in overleg met belanghebbende (begeleiders en wpb-er, sectie) een beredeneerde keuze maakt voor een onderzoeksthema. Dit thema komt voort uit de onderwijspraktijk en is een leervraag die speelt in de eigen lessen en/of op teamniveau. Bij het werken binnen dit scenario kan gebruikt worden van de feedforwardformulieren onderzoeksvoorstel en onderzoeksplan (zie bijlage). Studenten worden begeleid door begeleiders vanuit ILS en opleidingsscholen.

Toelichting scenario 2

Scenario twee heeft hetzelfde uitgangspunt als scenario 1. Binnen dit scenario werkt de student echter niet naar één eindproduct toe, maar voert hij/zij twee of drie kleinere onderzoeken uit die met elkaar verbonden zijn. Begeleiders bieden hulp en ondersteuning bij het formuleren van de deelonderzoeken. Studenten worden begeleid door begeleiders vanuit ILS en opleidingsscholen.

Toelichting scenario 3

Uitgangspunt van de werkwijze in scenario 3 is dat de student in de keuze van zijn/haar onderzoeksthema aansluit bij een thema dat al geformuleerd is door zijn/haar opleiding/opleidingsschool of het Kenniscentrum. Binnen het gekozen thema, formuleert de student zijn/haar eigen onderzoeksvraag die aansluit bij een leervraag die speelt in de eigen lessen en/of op teamniveau. Bij het werken binnen dit scenario kan gebruikt worden van de feedforwardformulieren onderzoeksvoorstel en onderzoeksplan (zie bijlage). Studenten worden begeleid door begeleiders vanuit ILS of KC en opleidingsscholen.

Toelichting scenario 4

Scenario vier heeft hetzelfde uitgangspunt als scenario 3. Binnen dit scenario werkt de student echter niet naar één eindproduct toe, maar voert hij/zij twee of drie kleinere onderzoeken uit die met elkaar

verbonden zijn. Begeleiders, vanuit ILS/KC en Opleidingsscholen, bieden hulp en ondersteuning bij het formuleren van de deelonderzoeken.

3.2 Begeleiding

Bij de begeleiding en beoordeling is er – indien een student stage loopt op een opleidings-school – altijd sprake van samenwerking in begeleiden en beoordelen tussen de opleidings-school en het ILS of het kenniscentrum; dit geldt voor alle vier de scenario's.

Op de vrijdagen volg je colleges op het ILS en werk je onder begeleiding in werkbijeenkomsten aan je onderzoek (voor data zie bijlage 2). Indien je je onderzoek verricht op één van de opleidingscholen (OS) dan volg je bovendien de workshops onderzoek die daar worden georganiseerd.

Actieve participatie in de werkbijeenkomsten

We gaan uit van een actieve beroepshouding. Dit betekent dat je geacht wordt actief te participeren in de werkbijeenkomsten en/of onderzoekskringen en workshops onderzoek. Dit betekent dat je:

- Aanwezig bent bij de colleges, de werkbijeenkomsten ILS en/of onderzoekskring en indien van toepassing de workshops OS, en je bij gegronde redenen persoonlijk afmeldt bij de betreffende begeleider.
- De eventuele voorbereidingsopdrachten naar behoren uitvoert.
- Tijdens de bijeenkomsten een coöperatieve werkwijze hanteert waarbij je je houdt aan de gestelde deadlines.

3.3 Beoordeling

Alle onderzoeken in de eindfase worden beoordeeld aan de hand van één gezamenlijk beoordelingsmodel. Dit model wordt jaarlijks vastgesteld en is opgenomen in deze studiewijzer (Bijlage 8c en 8d).

Voor de procedures rond het beoordelen zijn aparte bijlagen opgenomen (zie bijlage 7). De beoordelingsformulieren zijn ook digitaal in word te vinden op Onderwijsonline en voor collega's/beoordelaars uit het werkveld op de [website van Bureau extern](#). Binnen alle scenario's en op alle scholen werken we met hetzelfde beoordelingsformulier. Studenten op opleidingscholen worden beoordeeld door een beoordelaar uit de opleidingschool en een beoordelaar vanuit het instituut.

Er zijn per studiejaar twee mogelijkheden om je onderzoek eindfase ter beoordeling voor te leggen aan je beoordelaars. Deadlines en afspraken over inleveren worden aan het begin van het studiejaar met je begeleiders gemaakt.

Indien studenten gekozen hebben voor scenario 1 of 3 dan is het gebruikelijk dat studenten eerst een onderzoeksvoorstel en vervolgens een onderzoeksplan schrijven. Een omschrijving van deze twee tussenproducten en feedforwardformulieren om de tussenproducten van feedforward te voorzien staan in bijlage 6a en b en 8 a en b.

Er zijn geen ILS brede inleverdata voor het inleveren van het onderzoeksverslag. De afspraken over deadlines die jouw begeleiders en beoordelaars met je maken zijn altijd leidend. Hieronder staan de richt inlevermomenten aangegeven die passen binnen het schema van de jaarplanning voor onderzoek.

De manier waarop je tussenproducten inlevert (onderzoeksvoorstel en -plan) spreekt je docent met je af. Het eindproduct (onderzoeksverslag) wordt door jou in ieder geval ingeleverd via e-mail bij je begeleider/beoordelaar van de OS. Je begeleider zorgt voor archivering van je onderzoek en de beoordelingen.

De (richt) inleverdatum (eerste kans) voor het tentamen onderzoeksverslag is maandag 6 april 2020 om 12.00 uur.

De (richt) inleverdatum (tweede kans) voor het tentamen beoordeling onderzoeksverslag is maandag 1 juni 2020 om 12.00 uur.¹

De uiterste datum van de beoordeling ligt 15 werkdagen na de inleverdatum.

4 Onderwijsmateriaal

De basis voor het afstudeeronderzoek is het boek praktijkonderzoek in de school van Van der Donk en Van Lanen (2012 en 2016). Studenten die nog geen boek hebben, wordt geadviseerd de derde herziene druk (2016) aan te schaffen (2016, ISNB: 9789046905135).

Daarnaast zijn er op onderwijsonline diverse onderwijsmaterialen te vinden; zoals digitale inspiratiecolleges over onderzoeksmethoden en instrumenten.

Digitale feedforwardformulieren en de beoordelingsformulieren staan ook op Onderwijsonline.

5 Tentaminering

Verkorte beschrijving tentaminering:

Zie beoordelingsformulier bijlage 8	
Deeltentamen	Titel
Toetsvorm	Schriftelijk individueel onderzoeksverslag
Beschrijving	Onderzoeksverslag
Beoordelingscriteria	Zie beoordelingsformulier bijlage 8c en d
Cesuur	Zie beoordelingsformulier bijlage 8c en d
Aantal examinatoren	2
Examinatoren	Docenten ILS-HAN en docenten Opleidingsscholen
Contactpersoon voor dit deeltentamen	Begeleidend docent ILS-HAN
Duur van het tentamen / studielast voor de opdracht	Variabel
Datum afname / inlevermoment	Zie uiterste inleverdata.
Bijlagen	Bijlage 6, 7, 8, 9

¹ Dit zijn inleverdata waarbij rekening gehouden is met de diploma-aanvraag van juli. Later inleveren dan genoemde data geeft geen garantie op het aanvragen van het diploma in juli.

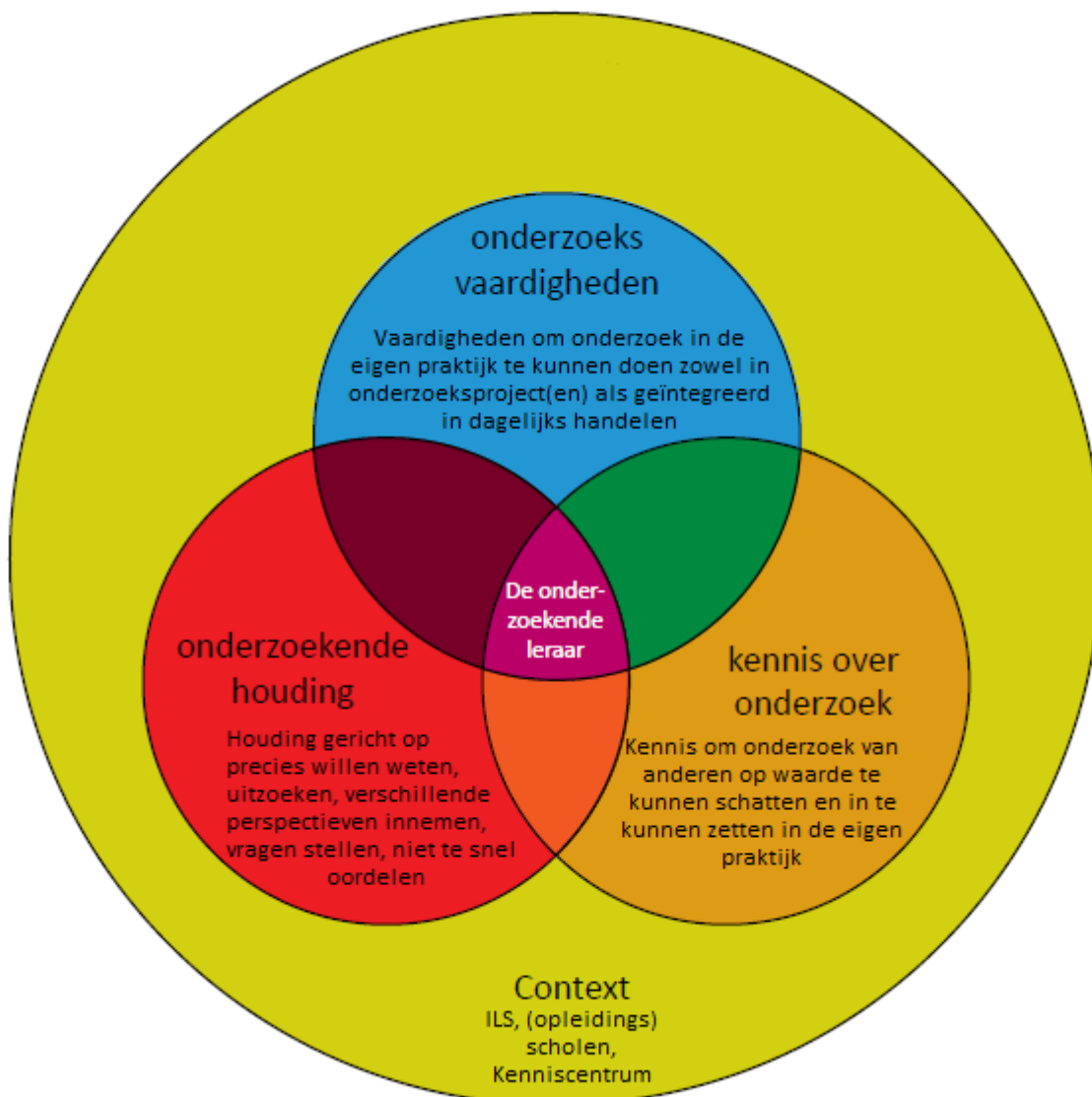
BIJLAGE 1A: BESCHRIJVING ONDERWIJSEENHEID ONDERZOEK EINDFASE

Algemene informatie	
Naam OWE	Onderzoek eindfase
Code OWE	Onderzoek eindfase
Onderwijsperiode	Semester 1 en 2, periode 1-4
Studiepunten	15
Studielast in uren	15 studiepunten = 420 uur
Onderwijstijd (contacturen)	Contacttijd ongeveer 40 uur contacttijd (lessen, hoorcolleges, werkbijeenkomsten). Daarnaast 20 uur individuele begeleiding. Precieze contacttijd varieert per opleiding en opleidingsschool.
Ingangseisen OWE (in categorieën)	Voldoende beoordeling voor de leertaak onderzoek uit de onderwijseenheid 'integraal handelen in de beroepspraktijk 2'.
Inhoud en organisatie	
Algemene omschrijving	<p>Het uitvoeren van praktijkonderzoek in de eindfase is gericht op de volgende drie doelen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Het versterken van de onderzoekende houding, het vergroten van onderzoeksvaardigheden en het vergroten van de kennis over onderzoek om op basis van vakliteratuur en data uit de praktijk vragen te kunnen stellen en beantwoorden over de eigen lespraktijk. 2. Het vergroten van de kennis over een pedagogisch, didactisch of vakdidactisch onderwerp dat relevant is voor de eigen professionele ontwikkeling als startbekwame leraar. 3. Het vergroten van het reflectievermogen op het eigen handelen als startbekwame leraar. <p>Definitie praktijkonderzoek</p> <p>We hanteren de volgende definitie van praktijkonderzoek: <i>Praktijkonderzoek in de school is onderzoek dat wordt uitgevoerd door leraren en leraren-in-opleiding, waarbij op een systematische wijze en in dialoog met belanghebbenden antwoorden verkregen worden op vragen die ontstaan in de eigen onderwijspraktijk en gericht zijn op verbetering van deze praktijk.</i></p> <p>Dit betekent het volgende in de eindfase:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Een praktijkonderzoek is altijd gericht op het beter leren begrijpen en/of verbeteren van de eigen lespraktijk. Het onderzoek kan uitsluitend gericht zijn op het beter inzicht willen krijgen in de lespraktijk (iets willen weten). In dat geval spreken we van een <u>kennisgericht praktijkonderzoek</u>. Op het moment dat er sprake is van het willen doorvoeren en evalueren van een verandering in de lespraktijk (iets willen weten en verbeteren), spreken we van <u>een ontwerponderzoek</u>. 2. De student start het praktijkonderzoek met een oriëntatie op de eigen lespraktijk (binnen de gekozen afstudeerrichting) en bepaalt op basis van deze oriëntatie welk praktijkvraagstuk hij/zij wil onderzoeken. Bij een praktijkvraagstuk kan het gaan om een handelingsverlegenheid of een leervraag in de eigen lessen en/of op teamniveau. Het thema kan van de student zelf komen, van de school, de opleiding of het kenniscentrum. 3. De student kan een groot onderzoek uitvoeren of maximaal drie, met elkaar verbonden, kleinere onderzoeken. 4. De student maakt gebruik van vakliteratuur en verbindt deze theorie met de praktijk.

	<ol style="list-style-type: none"> 5. De student neemt bewust verschillende perspectieven in en betreft hierbij belanghebbenden. 6. De student voert zijn/haar praktijkonderzoek systematisch uit. Hij/zij gaat uit van een analyse van het vraagstuk. Hij/zij maakt gemotiveerde keuzes voor methoden en technieken bij het verzamelen en analyseren van data en laat zien hoe hij/zij tot analyseresultaten en conclusies komt. 7. Het onderzoek levert kennis op voor zowel de student als de opleidingsschool in de vorm van <u>beroepsproducten</u>. Bij een kennisgericht onderzoek kan gedacht worden aan een adviesrapport, een ontwerpbesluit, een evaluatierapport of een visiedocument. Bij een ontwerponderzoek kan het gaan om een lessenreeks, een project, een toets, een toetsmatrix, reflectie-instrument, instructiefilm, didactische werkvorm, coaching tool, rubrics, leerdoelen, evaluatie, analyse van een groepsproces, stappenplan, kijkwijzer, etc. De student draagt hierbij zorg voor passende kennisdeling. 8. De totstandkoming van het beroepsproduct/de beroepsproducten wordt altijd schriftelijk verantwoord. <p>De keuzevrijheid van de student staat centraal bij het onderzoek in de eindfase. De student kan kiezen uit verschillende scenario's waarbinnen hij/zij zijn onderzoek uitvoert. De student voert het praktijkonderzoek uit binnen zijn/haar gekozen afstudeerrichting.</p> <p>Begeleiding en beoordeling</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bij de begeleiding en beoordeling is er – indien een student stage loopt op een opleidingsschool – altijd sprake van samenwerking tussen de opleidingsschool en het ILS of het kenniscentrum. 2. Alle onderzoeken in de eindfase worden beoordeeld aan de hand van één gezamenlijk beoordelingsmodel. Dit model wordt jaarlijks vastgesteld.
Eindkwalificaties (beoogde leerresultaten)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Interpersoonlijk competent 2. Pedagogisch competent 3. Vakinhoudelijk en didactisch competent 4. Organisatorisch competent 5. Competent in samenwerken met collega's 6. Competent in samenwerken met de omgeving 7. Competent in reflectie en ontwikkeling <p>De uitwerking van de competenties op de drie niveaus staat beschreven in de Ruggengraat van de lerarenopleiding.</p> <p>Deze competenties komen overeen met de nieuwe bekwaamheidseisen voor leraren:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Brede professionele basis 2. Vakinhoudelijke bekwaam 3. Vakdidactisch bekwaam 4. Pedagogisch bekwaam
Samenhang	<p>Deze onderwijseenheid vormt samen met de onderwijseenheid 'integraal handelen in de beroepspraktijk 3' en de vakinhoudelijke onderwijseenheden de eindfase van de opleiding.</p> <p>Deze onderwijseenheid vormt de afsluiting van de leerlijn onderzoek. Het praktijkonderzoek vindt altijd plaats in de context van de door de student gekozen afstudeerrichting.</p>

Kennisbases	Domein	Concept(en)
	6. Professionele docent	6.2. Praktijkonderzoek
Deelnameplicht onderwijs	Niet van toepassing	
Maximum aantal deelnemers	Niet van toepassing	
Activiteiten en/of werkvormen	Varieert per opleiding, opleidingsschool	
Verplichte literatuur / Beschrijving 'leerstof'	Donk, C. van der & Lanen, B. van (2016). <i>Praktijkonderzoek in de school</i> . Bussum: Coutinho. Derde, herziene druk	
Verplichte software / verplicht materiaal	Online leermiddelen op OnderwijsOnline	
Eigen financiële bijdrage	Geen	
Tentaminering		
Naam en code (deel)tentamen	Oz Eindfase	
Beoordelingscriteria	<p>Basis voor de beoordeling is een of meerdere beroepsproduct(en) met verantwoordingsverslag.</p> <p>De beoordeling is gericht op het beoordelen van het onderzoekend vermogen van de student in de context van zijn/haar lespraktijk. Dit onderzoekend vermogen kenmerkt zich door: kennis over onderzoek, onderzoeksvaardigheden en een onderzoekende houding.</p> <p>De uitgewerkte beoordelingscriteria (het beoordelingsmodel inclusief weging en cesuur) zijn te vinden in bijlage bij de Studiewijzer Onderzoek Eindfase en op #OO.</p>	
Vorm(en) tentamen en deeltentamens	Beroepsproduct(en) en schriftelijk verantwoordingsverslag	
Weging deeltentamen	1	
Minimaal oordeel	5,5	
Tentamenmomenten	P1, P2, P3,P4	
Aantal examinatoren bij individuele tentamen-vorm	2 Twee examinatoren beoordelen onafhankelijk van elkaar op basis van het vastgestelde beoordelingsmodel.	
Toegestane hulpmiddelen	geen	
Wijze van aanmelden voor tentamen / aanmeldingstermijn	Zie eigen opleiding	
Nabespreking en inzage	Individueel binnen 15 werkdagen na beoordeling	

BIJLAGE 1B: SAMENVATTING LEERLIJN ONDERZOEKENDE LERAAR²
Elementen van de leerlijn onderzoekende leraar ILS

Figuur 1. De elementen van de leerlijn onderzoekende leraar.

² Opgesteld door Janneke van der Steen en Marloes Hülsken (commissie onderzoek HAN, ILS januari 2017) gebaseerd op de figuur ontworpen door Marieke Peeters en Gerard Boersma om de leerlijn onderzoekende leraar van de HAN Pabo te visualiseren. De omschrijving van onderzoekende houding in figuur 1 komt van Earl en Katz, 2006.

Specificering onderdelen figuur 1

Leerlijn onderzoekende leraar

Elke opleiding geeft samen met andere opleidingen, met het scholenveld en met het Kenniscentrum invulling aan de onderzoeksleerlijn en zorgt er daarbij voor dat in het curriculum voldoende ruimte is voor de ontwikkeling van een onderzoekende houding, van vaardigheden die specifiek voor onderzoek zijn en het ontwikkelen van kennis over onderzoek.

Alle activiteiten die horen bij de leerlijn bevinden zich expliciet op het snijvlak 'onderzoekende leraar'.

Tabel 1. Specificering onderzoekende houding, onderzoeksvaardigheden en kennis over onderzoek

Onderzoekende houding³	<ul style="list-style-type: none">• Nieuwsgierig zijn• Open houding• Kritisch zijn• Willen begrijpen• Bereid zijn tot perspectiefwisseling• Distantie nemen tot routines• Gerichtheid op bronnen• Gerichtheid op zeker weten• Willen delen met anderen
Onderzoeksvaardigheden	<ul style="list-style-type: none">• Onderzoekbare vragen kunnen formuleren• Bronnen en literatuur kunnen zoeken en verzamelen• Problemen kunnen verkennen met behulp van bronnen (literatuur en praktijk).• Systematisch gegevens kunnen verzamelen in de praktijk (over leerlingen, klassen, collega's, lessen etc.) m.b.v. verschillende instrumenten (observaties, interviews, toetsen, sociogrammen etc.).• Gegevens kunnen analyseren (kwalitatief en kwantitatief (beschrijvend)).• Verwijzend kunnen schrijven.• Conclusies kunnen trekken en onderbouwen op basis van eigen en/of andermans onderzoek.• Onderzoeksresultaten (eigen of van anderen) kunnen vertalen naar toepassingen in de praktijk.• Transparant, systematisch en beredeneerd kunnen rapporteren over onderzoek.
Kennis over onderzoek	<ul style="list-style-type: none">• Kennis over wat de kwaliteit van onderzoek bepaalt (validiteit, betrouwbaarheid etc.).• Kennis over wat de bruikbaarheid van onderzoek bepaalt (navolgbaarheid, transfer andere contexten, goede contextbeschrijving etc.).• Kennis over wat de waarde van onderzoek kan zijn• Kennis over wat de valkuilen van het gebruik van onderzoek kunnen zijn.

³ De kenmerken van een onderzoekende houding zijn afkomstig van Bruggink en Harinck (2012) De onderzoekende houding van leraren: wat wordt daaronder verstaan? *Tijdschrift voor lerarenopleiders* (VELON/VELOV) 33 (3) 46-53.

BIJLAGE 2: PROGRAMMA ONDERZOEK EINDFASE

Opbouw programma onderzoek 2019 - 2020

Leeswijzer

In kolom 1 staan de geplande weeknummers en data. Voor de werkbijeenkomsten onderzoek op het ILS worden de exacte data aangegeven. Voor de workshops op de scholen verwijzen we naar de onderzoeksplanning hiervan bij de school.

Alle werkbijeenkomsten onderzoek ILS vinden om de twee weken plaats in het I/O-gebouw in Nijmegen. De bijeenkomsten duren van 12.30 tot 16.15 uur.⁴ De eerste bijeenkomst vindt plaats op vrijdag 13 september 2018.

Er worden dit studiejaar twee **inspiratie/verdiepingscolleges** aangeboden voor alle studenten ILS gezamenlijk. Op vrijdag 13 september geeft Helma Oolbekkink een inspiratiecollege en op vrijdag 27 september Cyrilla van der Donk.

Curriculum voor 2019 - 2020

Planning	Aanbod van voorbereiding, begeleiding en/of beoordeling
1-7 juli 2019	VEF week Vorbereiding Eindfase (VEF) 2 juli 13.30-15.30 K-1.16 Voorlichting onderzoek en informatiemarkt onderzoek voor alle studenten, opleidingsscholen en ILS.
Vrijdag 13 september 2019	<u>Blok 1: 12:30-13.30 uur</u> Inspiratiecollege Helma Oolbekkink K-1.16 <u>Blok 2: 13:45-16:15 uur</u> <u>Werkbijeenkomst onderzoek 1</u>
Vrijdag 27 september 2019	<u>Blok 1: 12:30-13.30 uur</u> Inspiratiecollege: Cyrilla van der Donk K-1.16 <u>Blok 2: 13:45-16:15 uur</u> <u>Werkbijeenkomst onderzoek 2</u>
Vrijdag 11 oktober 2019	<u>12:30-16.15 uur</u> <u>Werkbijeenkomst onderzoek 3</u>
Vrijdag 1 november 2019	<u>12:30-16.15 uur</u> <u>Werkbijeenkomst onderzoek 4</u>
Vrijdag 22 november 2019	<u>12:30-16.15 uur</u> <u>Werkbijeenkomst onderzoek 5</u>

⁴ Invulling verschilt per opleiding en kan ook op een ander moment dan op de vrijdag worden gegeven. Dit is afhankelijk van het rooster van jouw opleiding.

Vrijdag 6 december 2019	<u>12:30-16.15 uur</u> <u>Werkbijeenkomst onderzoek 6</u>
Vrijdag 10 januari 2020	<u>12:30-13.30 uur</u> <u>Werkbijeenkomst onderzoek 7</u>
Vrijdag 24 januari 2020	<u>12:30-16.15 uur</u> <u>Werkbijeenkomst onderzoek 8</u>
Vrijdag 14 februari 2020	<u>12:30-16.15 uur</u> <u>Werkbijeenkomst onderzoek 9</u>
Vrijdag 6 maart 2020	<u>12:30-16.15 uur</u> <u>Werkbijeenkomst onderzoek 10</u>
Vrijdag 20 maart 2020	<u>12:30-16.15 uur</u> <u>Werkbijeenkomst onderzoek 11</u>
Vrijdag 3 April 2020	<u>12:30-16.15 uur</u> <u>Werkbijeenkomst onderzoek 12</u>
Nader te bepalen	Eindpresentaties op de scholen en/of het ILS

BIJLAGE 3: OMSCHRIJVING WERKWIJZE BINNEN DE OPLEIDINGEN EN OPLEIDINGSSCHOLEN

Hieronder volgt een overzicht voor studenten en docenten waarin wordt aangegeven wat de werkwijzen en onderzoeksthema's zijn per opleiding/opleidingsschool of onderzoekskring.

OPLEIDING/OPLEIDINGSSCHOOL:

Lerarenopleiding Geschiedenis

SCENARIO'S DIE WORDEN AANGEBODEN:

Scenario 1 en 3

KORTE INHOUDELIJKE OMSCHRIJVING:

We delen het onderzoeksproces op in deelproducten en werken met tussentijdse feedforward momenten en deadlines. We werken toe naar één eindproduct (het onderzoeksverslag) dat bestaat uit meerdere beroepsproducten. Keuzevrijheid van de student staat centraal. We werken volgens drie lijnen.

1. **Vakdidactische lijn: uitvoeren en ontwerpen van onderwijs**
 - a. Ontwerpen burgerschap voor het MBO
 - b. Vakdidactisch ontwerpen vmbo, havo/vwo (contextualiseren, bronanalyse)
2. **Pedagogisch didactische lijn: begeleiding van leerlingen**
3. **Vrije keuze lijn**
 - a. Ontwerpgericht of kennisgericht onderzoek op klas- of teamniveau

CONTACTPERSONEN:

Bjorn Wouters (Björn.Wouters@han.nl)

Marloes Hülsken (Marloes.hulsken@han.nl)

TOEGANKELIJK VOOR:

Toegankelijk voor alle studenten die hun eindstage lopen op het moment van starten.

OPLEIDING/OPLEIDINGSSCHOOL:

Lerarenopleiding Wiskunde

SCENARIO'S DIE WORDEN AANGEBODEN:

Scenario 1 en 3

KORTE INHOUDELIJKE OMSCHRIJVING:

Een onderzoekende wiskunde leraar heeft een onderzoekende houding en beschikt over onderzoeksvaardigheden, die hem of haar in staat stellen om goed wiskundeonderwijs te ontwerpen en te organiseren voor alle leerlingen. Daarnaast wordt van een wiskundeleraar verwacht dat hij zich verdiept in nieuwe ontwikkelingen en het toepassen ervan. Het onderwerp van onderzoek is bij voorkeur vakdidactisch maar hoeft dat niet perse te zijn.

Voorbeelden van vakdidactische onderwerpen:

- 6Emodel: dit is het instructiemodel van Windels voor zelfontdekkend wiskundeonderwijs met sterke docentsturing;
- Wiskundige denkactiviteiten
- Probleemoplossen binnen de leerlijn algebra in klas 1
- Bevorderen van begrip en inzicht

Voorbeelden van niet-vakdidactische onderwerpen:

- Formatief toetsen in de wiskundeles
- Wiskundige attitude bevorderen
- Taalzwakke leerlingen in de wiskundeles

CONTACTPERSONEN:

Voltijd: Frank Derks (Fran.Derks@han.nl) , Hetty van Nieuwamerongen (Hetty.vanNieuwamerongen@han.nl) en Bram Arends (Bram.Arends@han.nl).

Deeltijd: Gerard Boersma (Gerard.Boersma@han.nl)

TOEGANKELIJK VOOR:

Studenten lerarenopleiding wiskunde.

OPLEIDING:

Lerarenopleiding Nederlands vt

SCENARIO'S DIE WORDEN AANGEBODEN:

Scenario 3 en 4.

KORTE INHOUDELIJKE OMSCHRIJVING:

Een student werkt aan één groot onderzoek of in drie deelproducten rondom een vakdidactisch thema op één onderdeel van het schoolvak Nederlands (bijv. leesvaardigheid, schrijfvaardigheid, mondelinge taalvaardigheid, grammatica, spelling, fictie).

De drie deelproducten zijn er steeds op gericht inzicht te verzamelen in de leer- en motivatieprocessen van de eigen les(sen). In elk deelproduct staat dan ook een deel van de onderzoekscyclus centraal ten aanzien van:

- Meten van de vakbeleving
- Leerlingen bevragen
- iets nieuws uitproberen (ontwerpen en uitvoeren)

CONTACTPERSONEN:

Esther Hanssen: Esther.Hanssen@han.nl

Arjen Speekenbrink: Arjen.Speekenbrink@han.nl

TOEGANKELIJK VOOR:

Toegankelijk voor alle studenten die hun eindstage lopen op het moment van starten.

OPLEIDING/OPLEIDINGSSCHOOL:

Opleiding leraar economie VOLTIJD

SCENARIO'S DIE WORDEN AANGEBODEN:

1. Onderzoekskring met drie deelproducten: eigen invulling binnen thema "Vakbeleving bij economie" (scenario's 2 en 4 in een onderzoekskring)
2. Individueel traject met een eigen thema (scenario 1). Een groot onderzoek

KORTE INHOUDELIJKE OMSCHRIJVING:

1. Onderzoekskring: Onderzoek is bij ons vooral een doe-activiteit. Door te werken met drie kleinere deelonderzoeken leer je hoe je systematisch verbeteringen kunt aanbrengen in jouw eigen onderwijs. In het eerste deelonderzoek ligt de focus op het afnemen van een instrument om de vakbeleving van leerlingen in kaart te brengen. Deze kwantitatieve data leiden tot een vervolgvraag waarmee je in deelonderzoek-2 leerlingen gaat interviewen met als doel de eerdere bevindingen te verdiepen en vooruit te blikken naar een verbeteractie in je lessen. In deelonderzoek-3 geef je die verbeteractie vorm op basis van de input uit je eerdere deelonderzoeken én literatuur. Je evalueert je verbeteractie en rapporteert daarover. Deze rapportage vindt deels plaats in de vorm van een presentatie en deels in de vorm van een schriftelijk verslag.
2. Je werkt individueel, met ondersteuning door een begeleider en mogelijk ondersteund door voorzieningen op een opleidingsschool, in je eigen tempo, aan een groot onderzoek.

CONTACTPERSONEN:

Roel Grol (roel.grol@han.nl)

TOEGANKELIJK VOOR:

Alle studenten economie voltijd en op verzoek ook studenten economie deeltijd.

OPLEIDING/OPLEIDINGSSCHOOL:

Lerarenopleiding Engels

SCENARIO'S DIE WORDEN AANGEBODEN:

Scenario 3

KORTE INHOUDELIJKE OMSCHRIJVING:

Studenten kiezen een vakdidactisch thema op het gebied van vaardigheden, bouwstenen of literatuur en cultuur met daarbij een perspectief. De onderzoekskringen worden geformeerd rondom de volgende zes vakdidactische thema's:

1. **Leesvaardigheid**
2. **Schrijfvaardigheid**
3. **Gespreksvaardigheid**
4. **Grammatica**
5. **Vocabulaire**
6. **Literatuur en cultuur**

Er is een groot aantal perspectieven mogelijk, zoals bijvoorbeeld: zorgleerlingen, hoogbegaafde leerlingen, jongens of meisjes, leren, motiveren, toetsen, differentiatie, activerende didactiek, dramatische werkvormen, doeltaal als voertaal, blended learning, werken met de iPad, games, songs, TBL, TPRS, klassenmanagement, leerklimaat, doorlopende leerlijnen, vakoverstijgend onderwijs, projectonderwijs en internationalisering.

CONTACTPERSONEN:

Cyrilla van der Donk en Maarten van Gageldonk (Cyrilla.vanderdonk@han.nl / Maarten.vanGageldonk@han.nl)

TOEGANKELIJK VOOR:

Studenten lerarenopleiding Engels

OPLEIDING/OPLEIDINGSSCHOOL:

Lerarenopleidingen Duits en Frans

SCENARIO'S DIE WORDEN AANGEBODEN:

Scenario 4

KORTE INHOUDELIJKE OMSCHRIJVING:

Het vertrekpunt voor je onderzoek is een voorgegeven vragenlijst. Deze neem je af in een klas naar keuze. De vragen in de lijst zijn onder te verdelen in verschillende categorieën:

1. plezier
2. angst en moeilijkheid
3. inzet en interesse
4. nut en relevantie
5. gebruik doeltaal in de les

Na afname analyseer je de uitkomsten en op basis van de (opvallende) uitkomsten en oriënteer je je op vervolgvragen die je aan je leerlingen of studenten kunt stellen. Samen met hen kijk je welk onderwerp interessant is om nader uit te werken. Je verdiept je in literatuur over het onderwerp en komt tot een verbeteractie. Gedurende drie tot vijf (deel)lessen voer je je verbeteractie door. Hierna evalueer je samen met je leerlingen de verbeteractie.

Het geheel van je onderzoek mondt uit in een verslag. Daarnaast presenteert je de uitkomsten van je onderzoek en reflecteert je op je eigen onderzoekende houding.

CONTACTPERSONEN:

Frans: mireille.vanderelst@han.nl

Duits: Sissy.Uhrig@han.nl

TOEGANKELIJK VOOR:

Studenten lerarenopleidingen Duits en Frans

OPLEIDING/OPLEIDINGSSCHOOL:

Lerarenopleiding Aardrijkskunde vt

SCENARIO'S DIE WORDEN AANGEBODEN:

Scenario's 1 en 2

KORTE INHOUDELIJKE OMSCHRIJVING:

Studenten kunnen een eigen thema en onderzoeksvraag kiezen en deze door middel van een groot onderzoek onderzoeken en beantwoorden. Ook is het mogelijk dat studenten meerdere kleine onderzoeken uitvoeren waarmee verschillende onderzoeksvragen worden onderzocht en beantwoord.

CONTACTPERSONEN:

Marieke Kleinhuis (marieke.kleinhuis@han.nl)

TOEGANKELIJK VOOR:

Studenten lerarenopleiding aardrijkskunde

OPLEIDING/OPLEIDINGSSCHOOL:

Lerarenopleiding Biologie

SCENARIO'S DIE WORDEN AANGEBODEN:

Scenario 1 en 3

KORTE INHOUDELIJKE OMSCHRIJVING:

Bij biologie heb je een vrije onderwerpskeuze voor je ontwerponderzoek. Naast een vrije keuze kan je ook kiezen uit één van de onderstaande thema's:

- Activerende werkvormen bij Biologie
- Concept-context benadering
- Metacognitie en leren

CONTACTPERSONEN:

Marnix van Meer, Suzanne Lucassen, Eveline Geraedts en Jeroen van der Linden

Marnix.vanmeer@han.nl Suzanne.Lucassen@han.nl Eveline.GeraedtsMolenaar@han.nl Jeroen.van-derLinden@han.nl

TOEGANKELIJK VOOR:

Studenten van de lerarenopleiding Biologie.

OPLEIDING/OPLEIDINGSSCHOOL:

Lerarenopleiding NaSk

SCENARIO'S DIE WORDEN AANGEBODEN:

Zie Generieke onderzoekskring 'De onderzoekende leraar'

CONTACTPERSONEN:

Karin Kiewiet (karin.kiewiet@han.nl)

GENERIEKE ONDERZOEKSKRING 'DE ONDERZOEKENDE LERAAR'

AOS Alliantie VO-Notre Dame/ Lerarenopleiding NaSk/KC Themaveld kwaliteiten van leraren

SCENARIO'S DIE WORDEN AANGEBODEN:

Scenario 2

KORTE INHOUDELIJKE OMSCHRIJVING:

In deze onderzoekskring staat je handelen in de eigen klas centraal. Je start vanuit een eigen vraag dit ontstaan is tijdens je stage(s) bijvoorbeeld passend bij wat je moeilijk vindt of waar je graag meer over zou willen leren. Vervolgens voer je twee kleine verkennende onderzoekscycli uit gericht op het beter leren kennen van je startsituatie en de behoeften die daar liggen.

Op basis van de uitkomsten uit deze verkenning ontwerp je een kleine verbeteractie die je monitort en/of evalueert in de derde onderzoekscyclus.

Kenmerken van de kring zijn:

- Snel aan de slag in je eigen klas/school
- Literatuur 'just in time'
- Ruimte om te leren van fouten
- Afsluiten met een artikel
- Peerfeedback

De studenten komen 13 keer bij elkaar in de onderzoekskring (gemiddeld één keer in de twee weken). De bijeenkomsten duren 2,5 uur. Tijdens de bijeenkomsten krijgen de studenten input en doen ze ervaringen op met kleine onderzoeksactiviteiten. Daarnaast is er ruimte voor feedback van elkaar en van de begeleiders. De rest van de tijd werken ze verder aan hun onderzoek.

CONTACTPERSONEN:

Janneke van der Steen Janneke.vandersteen@han.nl & Karin Kiewiet Karin.Kiewiet@han.nl

TOEGANKELIJK VOOR:

Voor alle studenten die de eigen stagepraktijk en klas centraal willen zetten in hun onderzoek en willen ervaren hoe door je middel van klein onderzoek in je praktijk kan (blijven) leren.

Maar in ieder geval ingericht voor studenten van AOS Alliantie-Notre Dame en de lerarenopleiding NaSk. Aanmelden zo snel mogelijk maar uiterlijk 6 september 2019.

GENERIEKE ONDERZOEKSKRING 'LEREN LEREN'

SCENARIO'S DIE WORDEN AANGEBODEN:

Scenario 3

KORTE INHOUDELIJKE OMSCHRIJVING:

Vind je het interessant hoe mensen leren en denken over leren? Dan is onderzoek doen binnen dit thema interessant voor je. Scholen zijn ook steeds meer bezig met dit thema; denk aan de begrippen eigenaarschap en executieve functies. Leerkrachten zien in dat inzicht in je eigen leren het leerproces bevordert en zoeken naar tools hoe ze leerlingen daarin kunnen begeleiden. Leren leren is een breed thema. Je kunt drie gebieden onderscheiden die een belangrijke rol hierin spelen (Verstraete & Nijman, 2016):

Op de volgende site kun je een uitgebreide mindmap bekijken waarin begrippen rondom leren leren verder worden toegelicht en voorzien van literatuur <https://www.mindmeister.com/613936859>. In een schoology leeromgeving is al veel literatuur verzameld en zijn de onderzoeksverslagen van afgelopen twee jaar te vinden.

CONTACTPERSONEN:

Natasja Choinowski (Natasja.Choinowski@han.nl)

TOEGANKELIJK VOOR:

Toegankelijk voor alle studenten die hun eindstage lopen op het moment van starten. Aanmelden bij Natasja Choinowski zo snel mogelijk maar uiterlijk 6 september 2019. Mail een korte motivatie als je mee wilt doen aan deze onderzoekskring. Het is een ILS-brede onderzoekskring dus het maakt niet uit vanuit welke vakgroep je komt. Er zijn een beperkt aantal plaatsen beschikbaar.

GENERIEKE ONDERZOEKSKRING 'LEREN MET ICT'

SCENARIO'S DIE WORDEN AANGEBODEN:

Scenario 3

KORTE INHOUDELIJKE OMSCHRIJVING:

De vraag naar ICT bekwame docenten is zeer actueel. Toch hebben we met z'n allen nog een flinke stap te zetten. In de onderzoekskring leren en lesgeven met ICT nemen we een stap. We gaan aan de slag met het ontwerpen van ICT-rijke leerarrangementen die recht doen aan verschillen tussen leerlingen. We werken intensief samen met experts van het iXperium/ Centre of Expertise ICT.

CONTACTPERSONEN:

Frank Derks: Frank.Derks@han.nl

TOEGANKELIJK VOOR:

Toegankelijk voor alle studenten die hun eindstage lopen op het moment van starten. Aanmelden bij. Er zijn een beperkt aantal plaatsen beschikbaar. Aanmelden zo snel mogelijk maar uiterlijk 6 september 2019.

GENERIEKE ONDERZOEKSKRING 'DE PEDAGOGISCHE DIMENSIE VAN HET ONDERWIJS'**SCENARIO'S DIE WORDEN AANGEBODEN:**

Scenario 3

KORTE INHOUDELIJKE OMSCHRIJVING:

Sluit je aan bij een onderzoekskring die gericht is op:

1. een gestructureerde begeleiding;
2. eigen inbreng en samenwerking;
3. geven en ontvangen van feedback;
4. enthousiasme en betrokkenheid.

Ben je niet alleen geïnteresseerd in *hoe-* en *wat-*vragen maar loop je ook warm voor verdiepende *waartoe-* en *waarom-*vragen? Dan is onderzoek naar de pedagogische dimensie van het onderwijs iets voor jou!

De vraag in deze onderzoekskring is hoe je de pedagogische dimensie in het onderwijs zichtbaar kunt maken in de praktijk van alledag. Tegen welke dilemma's lopen leraren (in opleiding) aan in hun interacties met leerlingen (zie bijvoorbeeld onderstaand story board)? Welke pedagogische waarden zijn aan deze dilemma's verbonden? Op welke wijze kunnen deze dilemma's tot een pedagogisch gesprek leiden in de context van een lerarenteam en/of de lerarenopleiding? Hoe ervaren leraren (in opleiding) het om over de pedagogische dimensie van hun werk te spreken en hoe kan zo'n gesprek een plek krijgen in de dagelijkse onderwijspraktijk?

CONTACTPERSONEN:

Carlos van Kan (carlos.vankan@han.nl)

TOEGANKELIJK VOOR:

We verwachten een eigen inbreng, voldoende betrokkenheid en beschikbaarheid voor het bijwonen van bijeenkomsten en het uitvoeren van onderzoek. Schrijf een motivatie naar carlos.vankan@han.nl waarin je aangeeft waarom jij aan deze kring wilt deelnemen. Aanmelden zo snel mogelijk maar uiterlijk 6 september 2019.

GENERIEKE ONDERZOEKSKRING 'MENS EN MAATSCHAPPIJ'**SCENARIO'S DIE WORDEN AANGEBODEN:**

3 en 4

KORTE INHOUDELIJKE OMSCHRIJVING:

Vanuit het lectoraat vakdidactische samenwerking binnen de gamma-vakken is er een werkgroep die een model ontwikkelt over de vakdidactiek van het leergebied Mens en Maatschappij. Binnen de onderzoekskring kun je kwalitatief of kwantitatief doorgaan met dit model. Kwalitatief: onderzoek doen naar communicatie, toetsing of de randvoorwaarden van vakoverstijgende didactiek (bijvoorbeeld: welke doelen kun je bereiken?) Kwantitatief kun je onderzoek doen naar het aantal scholen dat het leergebied op het rooster heeft staan. Welk type scholen zijn dit? Staan ze vooral in krimpregio's? Hebben deze scholen andere visies?

CONTACTPERSONEN:

Roeland van Westerop (roeland.vanwesterop@han.nl)

TOEGANKELIJK VOOR:

Studenten aardrijkskunde, geschiedenis en economie en andere opleidingen.

Aanmelden bij Roeland van Westerop. Mail een korte motivatie als je mee wilt doen aan deze onderzoekskring. Het is een ILS-brede onderzoekskring. Aanmelden zo snel mogelijk maar uiterlijk 6 september 2019. Er zijn een beperkt aantal plaatsen beschikbaar.

GENERIEKE ONDERZOEKSKRING 'MUSEUM BRONBEEK'**SCENARIO'S DIE WORDEN AANGEBODEN:**

Scenario 1 t/m 4 mogelijk

KORTE INHOUDELIJKE OMSCHRIJVING:

Studenten werken aan verschillende onderwerpen die te maken hebben met de koloniale geschiedenis van voormalig Nederland-Indië. Doel is een bijdrage te leveren aan de eigen lespraktijk door middel van het ontwikkelen van lesmateriaal gericht op de collecties van museum Bronbeek. Je ontwikkelt materiaal voor de nieuwe vaste tentoonstelling van museum Bronbeek of levert een bijdrage aan een tentoonstelling in museum Bronbeek over de 4-5 mei viering en Indonesië, of je ontwikkelt lesmateriaal voor een wandeling in de tuin en /of omgeving van Bronbeek die interessant is voor bezoekende groepen leerlingen uit het (V)MBO.

CONTACTPERSONEN:

Sylvia Tieben S.tieben@han.nl (Lerarenopleiding Geschiedenis), Judith Reindersma (Museum Bronbeek)

TOEGANKELIJK VOOR:

Studenten Geschiedenis, studenten Nederlands, studenten Aardrijkskunde. Mail een korte motivatie als je mee wilt doen aan deze onderzoekskring. Het is een ILS-brede onderzoekskring. Er zijn een beperkt aantal plaatsen beschikbaar. Aanmelden zo snel mogelijk maar uiterlijk 6 september 2019.

BIJLAGE 4: OVERZICHT OPLEIDINGSSCHOLEN (OS)

HAN ILS leidt haar studenten voor een groot deel samen met scholen in het vo en mbo op. We noemen dat Samen Opleiden. Dit samen opleiding is vormgegeven in partnerschappen: (academische) opleidingsscholen; Alliantie/Notre Dame, Oost Nederland, Noordoost Brabant, Passie voor Leren en Quadraam. Daarnaast zijn er een aantal aspirant-opleidingsscholen: In*oost, Zutphen e.o., Noord-Limburg, Arnhem & Achterhoek (ROC Rijn IJssel en Graafschap College) en ONmbo (ROC Nijmegen).

Op de opleidingsscholen voeren HAN ILS en de scholen samen een groot deel van het curriculum van de opleiding uit. Begeleiding en beoordeling van onderzoek eindfase vindt in gezamenlijkheid plaats. Hieronder volgt een korte omschrijving van de verschillende (aspirant) opleidingsscholen waarmee we samen werken.

1. Opleidingsschool Alliantie en Notre Dame des Anges

In de Academische opleidingsschool (OS) Alliantie VO & Notre Dame werken acht scholen voor voortgezet onderwijs met Radboud docenten academie en HAN ILS samen aan het opleiden van docenten. De betrokken scholen zijn het Citadel College, het Dominicus College, het Maaswaal College, het Mondial College, het Pax Christi College, de SSgN, het Stedelijk Gymnasium Nijmegen en het Notre Dame des Anges. Als LIO ben je werkzaam op één van deze scholen en word je bij het doen van je onderzoek eindfase ook begeleid en beoordeeld door een onderzoeksbegeleider op de school. Tijdens de kennismaking op je stageschool wordt duidelijk wie je onderzoeksbegeleider op school zal zijn. Aan het einde van het schooljaar presenteren alle lio-studenten hun onderzoek tijdens de Kenniscarrousel van Alliantie-Notre Dame waarbij collega's uit alle scholen van AOS Alliantie-Notre Dame aanwezig zullen zijn.

Als academische opleidingsschool organiseren we samen met ILS ook een generieke onderzoekskring 'de onderzoekende leraar' (zie overzicht onderzoekskringen) die plaats heeft op de vrijdagmiddag op de HAN. Onze onderzoeksbegeleiders verzorgen samen met collega's van de HAN deze bijeenkomsten. Wij willen je in deze kring laten ervaren op welke manier onderzoekend werken meerwaarde kan hebben in je dagelijks werk in een school en hoe het je onderwijs en eigen leerproces tijdens de stage kan versterken. In eerdere jaren hebben wij en onze studenten hier goede ervaringen mee opgedaan. Studenten waarderen met name het werken in een groep, de intensieve begeleiding en het werken met kleinere onderzoekscycli dichtbij de dagelijkse praktijk in de klas. Vanuit deze ervaringen nodigen we dan ook alle LIO's in onze scholen van harte uit om voor deze onderzoekskring te kiezen.

2. Opleidingsschool Noordoost-Brabant

In OS Noordoost-Brabant werken negen scholen voor voortgezet onderwijs intensief samen met zes verschillende opleidingspartners. De scholen vallen allemaal onder het bestuur van Ons Middelbaar Onderwijs (OMO). Overal wordt er voor de leerlingen hard gewerkt aan goed onderwijs en onderwijsinnovaties.

Er valt voor iedere collega in opleiding dus veel te leren. Door middel van themabijeenkomsten, verschillende vormen van intervisie en collegiaal leren en door praktijkonderzoek wordt dat wat in de praktijk van de scholen gaande is verbonden met jouw eigen leertraject. Het leren van en met elkaar is daarbij een belangrijk uitgangspunt. In de Opleidingsschool Noordoost-Brabant word je begeleid door experts op gebied van opleiden en van onderzoek.

Het Netwerk van opleidingsschool Noordoost-Brabant bestaat uit de volgende scholen: Eckart College en Nuenens College, Elzendaalcollege, Fioretti College, Maasland College, Metameer, Merlet College, Scholengroep Helmond en Zwijsen College. Deze scholen bestrijken het hele vo-veld van praktijkonderwijs tot en met gymnasium. HAN ILS, Radboud Docenten Academie, Eindhoven School of Education, Fontys Lerarenopleidingen Tilburg Fontys Sporthogeschool, Universitaire Lerarenopleiding Tilburg zijn de opleidingsinstituten waarmee wordt samengewerkt.

3. Opleidingsschool Oost Nederland (OS-ON)

Het Bonhoeffer College (Enschede), het Assink Lyceum (Haaksbergen e.o.), Het Erasmus (Almelo) en het Twents Carmel College (Oldenzaal e.o.) vormen samen met ILS-HAN, Windesheim, de Radboud Docenten Academie en ELAN (UT) de Opleidingsschool Oost Nederland. Als lio wordt je begeleid door de onderzoekscoördinator op de eigen school. Verder zijn er een zevental centrale bijeenkomsten op één van de scholen, waar alle studenten, ook die van andere instituten, begeleid worden bij hun afstudeeronderzoek. Het coördinatorenoverleg staat borg voor een goede afstemming tussen de begeleiders en het instituut.

Alle lio's zijn op woensdagmiddag vrij geroosterd. Alle woensdagmiddagen zonder centrale bijeenkomsten zijn werkmiddagen, waarin op de eigen school, of samen met studenten van een of meer andere scholen gewerkt wordt aan het onderzoek. OS-ON zet sterk in op persoonlijke begeleiding en op leren van elkaar. De centrale bijeenkomsten zijn zo gepland dat ze de belangrijkste fasen in de onderzoekscyclus ondersteunen. Op basis van de onderzoeksagenda van OS-ON is er een ruime keuze aan onderzoeksthema's beschikbaar. Het onderzoek eindfase wordt afgesloten met een presentatie tijdens de presentatiemiddag van OS-ON in juni.

4. Opleidingsschool Passie voor Leren

Scholen die bij de AOS Passie voor Leren zijn aangesloten zijn Het Canisius College, het Kandinsky College, Het Rijks, de N.S.G, Pontem en het Udens College. In het schooljaar 2019-2020 wordt ook een samenwerking gestart met het Montessori College (Nijmegen/Groesbeek) en het Karel de Grote College.

Als lio ben je werkzaam op één van deze scholen. Tijdens het proces van het doen van je onderzoek word je, behalve door je begeleider op de HAN, ook begeleid door een onderzoeksbegeleider op de school. Daarnaast neem je deel aan een vijftal workshops Onderzoek, onder de begeleiding van ervaren onderzoekscoördinatoren van de scholen. De workshops sluiten aan bij de fase van jouw onderzoek; Thema's zijn 'Oriëntatie op het onderzoeksthema', 'Onderzoeksvraag en plan', 'Dataverzameling', 'Onderzoeksverslag' en 'Presentatie en implementatie'.

In de workshops word je gevraagd de stand van zaken van jouw onderzoek te presenteren. Door middel van peerfeedback en intervisie ontvang en geef je feedback en input op elkaars werk. Jouw eigen onderzoek en leervraag staan hierbij centraal. De locatie is afhankelijk van de school waar je stage loopt in Nijmegen of Uden. Hierover word je geïnformeerd door jouw onderzoeksbegeleider op de school. Op de eigen stageschool vinden in mei/juni presentaties van de onderzoeken plaats.

5. Opleidingsschool Quadraam

Binnen Quadraam krijg je als lio aan het begin van het jaar meteen een onderzoeksbegeleider op jouw school toegewezen. Deze begeleidt en helpt je daar waar nodig is om je onderzoek binnen een jaar goed te kunnen afronden. We starten het jaar met een gezamenlijke kick-off bijeenkomst waar duidelijk wordt wat wij van jou verwachten en wat je van ons kan verwachten. In de loop van het jaar zijn er workshops en/of critical friend bijeenkomsten om je inhoudelijk te begeleiden en we sluiten af met een 'Proeve(n) van onderzoek' waarbij je je onderzoek presenteert. Daarnaast maak je een korte tutorial (filmpje van hoofdpunten) van je onderzoek dat je als link weer kunt gebruiken in bijvoorbeeld een sollicitatiebrief. Het onderzoeksprogramma van Quadraam is te vinden op de site van Bureau Extern.

De scholen die bij Quadraam horen zijn: Het Westeraam Elst, Elst Lyceum, Olympus College, Lorentz Lyceum, Maarten van Rossem, Beekdal Lyceum, VMBO 't Venster, Stedelijk Gymnasium Arnhem, Montessori College Arnhem, Candea College en Liemers College.

6. Aspirant opleidingsschool Zutphen

Binnen Aspirant Opleidingsschool Zutphen zijn het Isendoorn College, het Stedelijk, het Baudartius College, het Kompaan College, de Vrijeschool Zutphen VO en het Eligant Lyceum samen met de Radboud Docenten-academie en HAN-ILS verantwoordelijk voor het opleiden van eerste- en tweedegraads docenten. Dit houdt in dat wij als scholen en instituten gezamenlijk zorg dragen voor het opleidingstraject tot startbekwame docenten op HBO en WO-niveau.

Dit doen we samen om de unieke context van onze scholen in te zetten voor dit leertraject en een optimale aansluiting te realiseren tussen het leren op de instituten en in de scholen. Binnen de rijke en diverse leeromgeving van Aspirant Opleidingsschool Zutphen heb jij, als leraar in opleiding, voldoende mogelijkheden je te ontwikkelen tot een innovatieve, creatieve en ondernemende docent. Hierbij vinden wij het belangrijk dat je onderzoekend vermogen ontwikkelt om tot effectieve oplossingen voor vraagstukken uit je eigen en daarmee Zutphense onderwijspraktijk te komen.

Het onderwijsonderzoek dat je in onze opleidingsschool doet wordt daarom zoveel mogelijk gekoppeld aan de drie Zutphense thema's *innovatief omgevingsgericht leren, creatief denken en handelen in het onderwijs en ondernemendheid*. Aspirant Opleidingsschool Zutphen biedt je een veilige leeromgeving waarbinnen ruimte is voor experiment en vernieuwing, en het (verder) ontwikkelen van je identiteit als professional. Samen leiden we je op tot de docent van morgen.

7. Aspirant opleidingsschool Noord-Limburg

Binnen Aspirant Opleidingsschool Noord-Limburg zijn het Valuacollege, College den Hulster, Blaria-cumcollege, Raayland College, Dendron College, Bouwens van der Boijecollege samen met de Radboud Docenten-academie en HAN-ILS verantwoordelijk voor het opleiden van eerste- en tweedegraads docenten. Partners binnen Opleidingsschool Noord-Limburg (OSNL) werken in een euregionaal georiënteerde regio samen vanuit een gedeelde visie op en gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het opleiden, begeleiden en beoordelen, en professionaliseren van (aanstaande) leraren. De lerende, het opleidingsinstituut en de school samen 'maken' het proces van Samen Opleiden tot een succes. Het partnerschap wordt daarbij gezien als een netwerkorganisatie in ontwikkeling.

Vanuit het adagium dat 'het samengaan der delen meer oplevert dan de som der delen' realiseren we zo binnen Opleidingsschool Noord-Limburg een klimaat waarbinnen elke lerende zich 'op maat' kan ontwikkelen zowel binnen een specifieke partner als binnen de opleidingsschool als geheel. Met het breedst mogelijke onderwijsaanbod als fundament is OSNL onderscheidend als verbindende ontmoetingsplaats voor lerenden op alle niveaus waarbij, naast ontwikkeling op professioneel vlak, ook nadrukkelijk aandacht is voor persoonlijke ontwikkeling.

8. Aspirant opleidingsschool In*oost

IN*oost is een toekomstgerichte opleidingsschool waarin studenten, docenten en opleiders van en met elkaar leren. In* Oost bestaat uit het: Almende College, Gerrit Komrij College, Ulenhofcollege, Metzoo College, Ludger College, CSG Schaersvoorde, Rietveld Lyceum

Als opleidingsschool stellen we het leren van de leerling centraal, omdat we willen dat je je ontwikkelt tot docent van de toekomst: iemand die leerlingen een veilige, stimulerende omgeving biedt en voor hen een optimaal leer- en leefklimaat creëert. Als docent van de toekomst moet je het nodige in huis hebben. Heel belangrijk is dat je iemand bent met onderzoekend vermogen. Dat betekent allereerst dat je steeds kritisch kijkt naar je eigen handelen; dit noemen we een onderzoekende houding. Zo zie waar je je als docent kunt verbeteren. Onderzoekend vermogen houdt tevens in dat je onderzoekend handelt, bijvoorbeeld door samen met collega's verschillende onderwijsaanpakken te analyseren. Of je nu student bent, startende docent of ervaren docent: bij IN*oost ontwikkel je samen lerend je onderzoekend vermogen.

Als docent van de toekomst heb je ook andere kwaliteiten. Zo ben je creatief en innovatief: je denkt in kansen en oplossingen en durft nieuwe wegen in te slaan. Uiteraard beschik je ook over voldoende kennis van jouw vak. Bovendien ben je een breed ontwikkelde persoonlijkheid, die verschillende rollen kan vervullen, zoals vakdidacticus, coach en mentor.

Bij IN*oost ga je al deze aspecten ontwikkelen. We creëren hiervoor een doorlopende leerlijn, zodat elke collega – student, startend docent en ervaren docent – kan blijven groeien in het leraarsvak. Onze professionele cultuur stimuleert je om hierbij je eigen groeipad te vinden. Want net zoals elke leerling anders is, ben jij dat ook. De waarden van waaruit we werken, staan borg voor een warme en uitdagende leer- en werkomgeving.

9. Aspirant opleidingsschool ROC Arnhem & Achterhoek (ROC Rijn IJssel en Graafschap College)

Het partnerschap van de Opleidingsschool MBO Arnhem & Achterhoek leidt in gezamenlijkheid leraren op en maakt gebruik van de grote diversiteit aan leerplekken voor de docent.

A&A leidt leraren op aansluitend op de bekwaamheidseisen voor docenten in opleiding. Binnen deze opleidingsschool wordt extra aandacht besteed aan het specifieke van het werken in het MBO.

De volgende vier pijlers staan centraal binnen onze opleidingsschool: Opleiden in diversiteit Zelfregulatie Verbinding van theorie aan de praktijk en de Onderzoekende houding.

10. Aspirant opleidingsschool ONmbo (ROC Nijmegen).

Spelen met de stof en het bedenken van nieuwe werkvormen. Een band opbouwen met studenten en oprecht in hen geïnteresseerd zijn. De lessen afstemmen op de beroepspraktijk waarvoor de mbo-student wordt opgeleid. Het zijn stuk voor stuk kwaliteiten die onmisbaar zijn bij een mbo-docent.

Lesgeven op een mbo is dan ook een vak apart. Het vraagt om een activerende beroepsgerichte didactiek, die studenten klaarstoomt voor de beroepspraktijk. Binnen de Opleidingsschool Nijmegen mbo (ONmbo) bereiden ROC Nijmegen en de HAN jou samen voor op dit dynamische vak.

ONmbo richt zich daarbij niet alleen op leraren in opleiding, maar begeleidt ook startende en zittende docenten op het ROC. Je bent immers als docent niet uitgeleerd zodra je een diploma op zak hebt. Of het nu gaat om de kwaliteit van het onderwijs, of om beroepsmatige en maatschappelijke ontwikkelingen: als leraar in het mbo blijf je een leven lang leren!

BIJLAGE 6 FORMATS VOOR WERKEN BINNEN SCENARIO 1 EN 3 ONDERZOEKSVORSTEL EN ONDERZOEKSPLAN

Eerste feedforwardmoment: het onderzoeksvorstel

Het eerste feedforwardmoment is een advies over het concreet uitgewerkte onderzoeksthema. Voor de onderdelen van het onderzoeksvorstel, de inleverdatum en het feedforwardformulier zie bijlagen 6a en 8a.

De feedforward op het onderzoeksvorstel wordt gegeven aan de hand van het feedforwardformulier 'onderzoeksvorstel' (zie bijlage 8a van deze studiewijzer).

Het voorstel wordt door de onderzoeksbegeleider van het ILS, en indien van toepassing de begeleider van de OS, voorzien van feedforward.

De student krijgt een positief advies wanneer de probleemverkenning, de doelstelling(en) en mogelijke onderzoeksvragen voldoende richting geven voor het uitwerken van het onderzoeksplan.

De inleverdata hieronder zijn richtdata, het kan zo zijn dat jouw onderzoeksbegeleiders of opleiders andere afspraken met je maken over inlevermomenten. Zorg dat je hierover duidelijke afspraken maakt met je docent(en).

Gelegenheid 1

Stap	Activiteit	Periode / deadline	Verantwoordelijke
1	De student levert het onderzoeksvorstel via de mail in bij zijn onderzoeksbegeleider van het ILS en indien van toepassing AOS.	31 september 2019 12.00 uur.	Student
2	De onderzoeksbegeleider van het ILS, en indien van toepassing OS, geeft feedforward op het onderzoeksvorstel.	Binnen 15 werkdagen	Onderzoeksbegeleider
3	De onderzoeksbegeleider van het ILS bespreekt de feedforward van het onderzoeksvorstel (eerste gelegenheid) met de student	Binnen 15 werkdagen	Onderzoeksbegeleider

Gelegenheid 2 (indien van toepassing)

Stap	Activiteit	Periode / deadline	Verantwoordelijke
1	De student levert het onderzoeksvorstel via de mail in bij zijn onderzoeksbegeleider van het ILS en indien van toepassing OS.	1 november 2019 12.00 uur	Student
2	De onderzoeksbegeleider van het ILS, en indien van toepassing OS, geeft feedforward op het onderzoeksvorstel	Binnen 15 werkdagen	Onderzoeksbegeleider
3	De onderzoeksbegeleider van het ILS bespreekt de feedforward van het onderzoeksvorstel (tweede gelegenheid) met de student	Binnen 15 werkdagen	Onderzoeksbegeleider

BIJLAGE 6A FORMAT ONDERZOEKSVORSTEL

Het onderzoeksvorstel is voorzien van/ voldoet aan:

Een voorblad met de volgende gegevens:

- naam, studentnummer en e-mailadres student
- studierichting met vermelding van voltijd of deeltijd
- naam en e-mailadres studieloopbaanbegeleider
- naam van de school / onderzoekscontext
- naam en e-mailadres van de begeleider ILS
- naam en e-mailadres van de begeleider school
- (werk)titel van het onderzoek
- datum

Vormen:

- Het document is in Word opgemaakt
- Lettertype Arial, lettergrootte 10, regelafstand 1
- Omvang (maximaal 2-4 A4)
- APA-richtlijnen
- Taal op hbo-niveau (zie feedforwardformulier in bijlage 8 en bijlage 9 voor toelichting)
- Ethiek en onafhankelijkheid (zie feedforwardformulier in bijlage 8 voor een toelichting)
- Betrokkenheid belanghebbenden (zie feedforwardformulier in bijlage 8 voor een toelichting)
- Documentnaam: AchternaamstudentVoorlettersstudentVoorstelK1.docx

In het onderzoeksvorstel wordt verslag gedaan van de probleemverkenning. Dit voorstel omvat de volgende onderdelen:

- Aanleiding, context en beschrijving van het praktijkprobleem
- Oriëntatie op bronnen en verheldering begrippen
- Voorlopige vraagstelling
- Voorlopige bronnenlijst

Tweede feedforwardmoment: het onderzoeksplan

Je verkent het praktijkprobleem en de kernbegrippen aan de hand van literatuur, consultatie van schriftelijke bronnen en belanghebbenden op school. Het onderzoeksplan is de opbrengst van het uitvoeren van de onderzoeksactiviteiten oriënteren, richten en plannen. Voor de onderdelen van het onderzoeksplan, de inleverdatum en het feedforwardformulier zie bijlagen 6b en 8b.

Je krijgt een positief advies wanneer de onderzoeksopzet, in het licht van de (waar nodig aangescherpte) probleemverkenning, de doelstelling(en) en onderzoeksvraag, voldoende is uitgewerkt om het onderzoek uit te voeren.

Het onderzoeksplan is een individuele schriftelijke verslaglegging van de opbrengst van het uitvoeren van de onderzoeksactiviteiten 'oriënteren, richten en plannen'. Voor een toelichting op en de omschrijving van de onderdelen van het onderzoeksplan zie deze studiewijzer onderzoek en onderwijsonline. De feedforward op het onderzoeksplan wordt gegeven aan de hand van het feedforwardformulier onderzoeksplan (zie bijlage 8b van deze studiewijzer).

Het plan wordt door twee examinatoren samen voorzien van feedforward (E1 en E2). Als er twee begeleiders bij het onderzoek betrokken zijn, een vanuit het ILS en de andere vanuit de OS dan zijn beide begeleiders ook examinatoren (E1 en E2). Indien de student één begeleider heeft vanuit het ILS en geen stage loopt op een OS, dan zal behalve examiner E2 (de begeleider) een onafhankelijke examiner worden aangewezen om het onderzoeksplan van feedforward te voorzien en het onderzoeksverslag te beoordelen (E1).

De student krijgt een positief advies wanneer het onderzoeksplan, in het licht van de (waar nodig aangescherpte) probleemverkenning, de doelstelling(en) en onderzoeksvraag, voldoende is uitgewerkt om het onderzoek uit te voeren.

De deadlines hieronder zijn richtdata, het kan zo zijn dat jouw onderzoeksbegeleiders of opleiders andere afspraken met je maken over inlevermomenten. Zorg dat je hierover duidelijke afspraken maakt met je docent(en).

Gelegenheid 1

Stap	Activiteit	Periode / deadline	Verantwoordelijke
1	De student levert via e-mail het onderzoeksplan in bij beide examinatoren	25 november 2019 12.00 uur	Student
2	De examinatoren geven feedforward op het onderzoeksplan en voeren overleg over de feedforward	Binnen 15 werkdagen	Examinator 1 en 2
3	De eerste examiner stuurt via e-mail het door beide examinatoren ingevulde en ondertekende feedforwardformulier onderzoeksplan naar de student en de onderzoeksbegeleider(s)	Binnen 15 werkdagen	Examinator 1
4	De student bespreekt de feedforward op het onderzoeksplan met zijn begeleider(s)	n.v.t.	Student

Gelegenheid 2 (indien van toepassing)

Stap	Activiteit	Periode / deadline	Verantwoordelijke
1	De student levert via e-mail het onderzoeksplan in bij beide examinatoren	13 januari 2020 12.00 uur	Student

2	De examinatoren geven feedforward op het onderzoeksplan	Binnen 15 werkdagen	Examinator 1 en 2
3	De eerste examiner stuurt via e-mail het door beide examinatoren ingevulde en ondertekende feedforwardformulier onderzoeksplan naar de student en de onderzoeksbegeleider(s)	Binnen 15 werkdagen	Examinator 1
4	De student bespreekt de feedforward op het onderzoeksplan met zijn begeleider(s)	n.v.t.	Student

BIJLAGE 6B FORMAT ONDERZOEKSPLAN

Het onderzoeksplan is voorzien van/ voldoet aan

Een voorblad met de volgende gegevens:

- naam, studentnummer en e-mailadres student
- studierichting met vermelding van voltijd of deeltijd
- naam en e-mailadres studieloopbaanbegeleider
- naam van de school / onderzoekscontext
- naam en e-mailadres van de begeleider ILS
- naam en e-mailadres van de begeleider school
- (werk)titel van het onderzoek
- datum

Vormen:

- Het document is in Word opgemaakt
- Lettertype Arial, lettergrootte 10, regelafstand 1
- Omvang (maximaal 6-12 A4)
- Inhoudsopgave
- paginanummering
- APA-richtlijnen
- Taal op hbo-niveau (zie feedforwardformulier in bijlage 8 en bijlage 9 voor toelichting)
- Ethiek en onafhankelijkheid (zie feedforwardformulier in bijlage 8 voor een toelichting)
- Betrokkenheid belanghebbenden (zie feedforwardformulier in bijlage 8 voor een toelichting)
- Documentnaam: AchternaamstudentVoorlettersstudentPlanK1.docx

In het onderzoeksplan wordt verslag gedaan van de voortzetting van de probleemverkenning en van de uitvoering van het onderzoek. Dit plan omvat de volgende onderdelen (zie ook het feedforwardformulier onderzoeksplan bijlage 8):

- Aanleiding en context
- Beschrijving van het probleem
- Verkenning: begrippen en bespreken perspectieven
- Vraagstelling, eventuele deelvragen en doelstelling
- Bespreking en verantwoording van de onderzoeksgroepen
- Bespreking en verantwoording van de onderzoeksmethode(n)
- Bespreking en verantwoording van de onderzoeksinstrumenten
- Een uitwerkte planning van het onderzoek per week.
- Voorlopige bronnenlijst

BIJLAGE 7 FORMAT ONDERZOEKSVERSLAG

Het onderzoeksverslag is voorzien van/ voldoet aan:

Een voorblad met de volgende gegevens (zie format p.26):

- Logo HAN aangevuld met logo school/scholengroep
- naam, studentnummer en e-mailadres student
- studierichting met vermelding van voltijd of deeltijd
- naam en e-mailadres studieloopbaanbegeleider
- naam van de school / onderzoekscontext
- naam en e-mailadres van de begeleider ILS
- naam en e-mailadres van de begeleider school
- Titel van het onderzoek
- datum.

Vormeisen:

- Het document is in Word opgemaakt en heeft de volgende naam: AchternaamstudentVoorlettersstudentBAPS.docx (voorbeeld onderzoeksverslag van Marie Janssen: Janssen-MBAPS.docx)
- Gebruikt lettertype Arial, lettergrootte 10, regelafstand 1
- Voorzien van een inhoudsopgave
- Voorzien van een samenvatting
- Voorzien van paginanummering
- Verwezen volgens APA-richtlijnen
- Taal is op hbo-niveau (zie bijlage 9 en het beoordelingsformulier in bijlage 8 voor een toelichting)
- Betrokkenheid belanghebbende en kennisdeling is aantoonbaar
- Reflectie op het proces en resultaat is bijgevoegd

In het onderzoeksverslag wordt verslag gedaan van het gehele onderzoekstraject. Dit verslag omvat de volgende onderdelen:

- Samenvatting van het onderzoek
- Aanleiding en context
- Verkenning: begrippen en bespreken van perspectieven
- Vraagstelling en doelstelling
- Onderzoeksmethode
- Resultaten
- Conclusie en discussie
- Reflectie
- Bronnenlijst
- Bijlagen

De hoofdstukindeling ziet er bij voorkeur als volgt uit:

Samenvatting: samenvatting van het onderzoek (onderzoekscontext, onderzoeksdoel, onderzoeksvraag, onderzoeksmethode, resultaten, conclusie en discussie) maximaal 1 a-4.

1. Inleiding:

- 1 aanleiding en context,
- 2 beschrijving van het probleem,
- 3 verkenning (verheldering begrippen en bespreking perspectieven)
- 4 onderzoeksdoel en onderzoeksvraag (en eventuele deelvragen)

2. Onderzoeksmethode:

- 1 beschrijving onderzoeksgroep(en),

- 2 onderzoeksmethoden en instrumenten voor dataverzameling,
 - 3 beschrijving van de wijze van dataverzameling en data-analyse.
3. **Resultaten:** beschrijving van de resultaten van het uitgevoerde onderzoek
4. **Conclusie:** samenvatting op hoofdlijnen, beantwoording van de onderzoeksvraag (hoofd- en eventuele deelvragen)
5. **Discussie:**
 - 1 De reikwijdte en beperkingen van de conclusies worden besproken.
 - 2 Er worden aanbevelingen/suggesties voor de praktijk en, waar mogelijk voor vervolgonderzoek, aangedragen en gemotiveerd.
6. **Reflectie:**

Kritisch beschrijving van het verloop van het traject in relatie tot het eigen handelen. De eigen ontwikkeling is zichtbaar en de reacties van de begeleider(s) zijn verwerkt. Er worden conclusies verbonden aan de ervaringen van het doen van onderzoek aan de huidige en/of toekomstige onderwijspraktijk.
7. **Bronnenlijst**
8. **Bijlagen:**
 - 1 Bewijs van betrokkenheid belanghebbenden en kennisdeling bijvoorbeeld een ppt van een gehouden presentatie, een artikel, enzovoort.
 - 2 Eventuele overige bijlagen (bijvoorbeeld: interviewtopiclijst, vragenlijst, bepaalde 'ruwe' data zoals: Excel bestand met data of transcript interview, enzovoort)

Eventueel logo school plaatsen

Titel onderzoek

Naam

e-mailadres

Studierichting (vak + voltijd of deeltijd)

Studentnummer

Naam school

Naam en e-mailadres begeleider en examinerator onderzoek school

Naam en e-mailadres begeleider onderzoek ILS-HAN

Naam en e-mailadres examinerator onderzoek ILS-HAN

Naam en e-mailadres studieloopbaanbegeleider

Inleverdatum

BIJLAGE 7 PROCEDURES INLEVEREN EN BEOORDELEN

Het onderzoeksverslag is een individuele schriftelijke verslaglegging van de activiteiten zoals vermeld bij het onderzoeksplan, aangevuld met de activiteiten data verzamelen, (ontwerpen), analyseren, concluderen, reflecteren en presenteren.

Het onderzoeksverslag wordt beoordeeld door gebruik te maken van de beoordelingsformulieren onderzoeksverslag E1 en E2 (zie bijlage 8c en 8d van deze studiewijzer).

Het verslag wordt door twee examinatoren afzonderlijk beoordeeld. Dit zijn bij voorkeur dezelfde examinatoren, die ook in een eerder stadium het onderzoeksplan van een feedforward hebben voorzien. Na het invullen van de formulieren doorlopen E1 en E2 een aantal stappen. In het stroomschema op pagina 30 staat beschreven welke stappen alle betrokkenen zetten.

De inleverdata hieronder zijn richtdata, het kan zo zijn dat jouw onderzoeksbegeleiders of opleiders andere afspraken met je maken over inlevermomenten.

Gelegenheid 1

Stap	Activiteit	Periode / deadline	Verantwoordelijke
1	De student levert via e-mail en de HAN inleverapp het verslag in bij E1 en E2.	6 april 2020 12.00 uur	Student
2	E1 en E2 beoordelen het verslag afzonderlijk en vullen formulier E1 en E2 in	Binnen 13 werkdagen	Examinator 1 en 2
3	E1 en E2 voeren overleg over de beoordeling	Binnen 15 werkdagen	Examinator 1 en 2

Gelegenheid 2 (indien van toepassing)

Stap	Activiteit	Periode / deadline	Verantwoordelijke
1	De student levert via e-mail en de HAN inleverapp het verslag in bij E1 en E2.	1 juni 2020 12.00 uur	Student
2	E1 en E2 beoordelen het verslag afzonderlijk en vullen formulier E1 en E2 in	Binnen 13 werkdagen	Examinator 1 en 2
3	E1 en E2 voeren overleg over de beoordeling	Binnen 15 werkdagen	Examinator 1 en 2

Stroomschema beoordeling

Op de volgende pagina staat een stroomschema van de stappen die doorlopen worden nadat zowel E1 als E2 het beoordelingsformulier hebben ingevuld en met elkaar in overleg zijn gegaan over het eindcijfer.

<p>Scenario 1</p> <p>E1 en E2 komen tot overeenstemming over het eindoordeel en beoordelen het onderzoeksverslag met een 5,5 of hoger.</p> 	<p>E1 en E2 ondertekenen digitaal beiden formulier E1.</p> <p>E1 vult formulier E1 volledig in.</p> <p>E1 stuurt de volgende formulieren naar afstudeeronderzoek.ils@han.nl, de onderzoeksbegeleiders en naar de student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Formulier E1 inclusief verantwoording eindcijfer • Formulier E2 • Het afstudeerverslag met bijlagen • E1 voert het cijfer in in Alluris 	<p>De onderzoeksbegeleider voert een gesprek met de student over de beoordeling.</p>		
<p>Scenario 2</p> <p>E1 en E2 komen tot overeenstemming en beoordelen het onderzoeksverslag met een cijfer lager dan 5,5.</p> 	<p>E1 en E2 ondertekenen digitaal beiden formulier E1.</p> <p>E1 vult formulier E1 volledig in.</p> <p>E1 stuurt de volgende formulieren naar afstudeeronderzoek.ils@han.nl, de onderzoeksbegeleiders en naar de student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Formulier E1 inclusief verantwoording eindcijfer • Formulier E2 • Het afstudeerverslag met bijlagen • E1 voert het eindcijfer in in Alluris 	<p>De onderzoeksbegeleider voert een gesprek met de student over de beoordeling.</p>		
<p>Scenario 3</p> <p>E1 en E2 komen niet tot overeenstemming over het eindoordeel</p> 	<p>E1 en E2 ondertekenen beiden formulier E1. E1 stuurt vervolgens een e-mail met daarin de vraag om een advies (door E3) en de volgende formulieren naar afstudeeronderzoek.ils@han.nl:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Formulier E1 • Formulier E2 • Het afstudeerverslag met bijlagen. 	<p>E3 voert binnen 5 werkdagen een beoordeling uit.</p> <p>E3 geeft een advies over de beoordeling. Dit advies is zwaarwegend en vormt de basis voor het eindoordeel door E1 en E2.</p> 	<p>E1 stuurt het door E1 en E2 ondertekende formulier E1, formulier E2 en het onderzoeksverslag naar de student, de begeleider(s) en naar afstudeeronderzoek.ils@han.nl en voert het cijfer in in Alluris.</p> 	<p>De onderzoeksbegeleider voert een gesprek met de student over de beoordeling.</p>

Toelichting werkwijze

- Elk onderzoeksverslag wordt beoordeeld door twee examinatoren (E1 en E2); dit zijn bij voorkeur dezelfde examinatoren als bij het onderzoeksplan. De eerste examiner (E1) is de onafhankelijke examiner; de tweede examiner (E2) kan ook begeleider van betreffende onderzoek zijn. Onafhankelijke examiner E1 wil in dit geval zeggen dat de examiner geen begeleider is van de student. E1 heeft wel al bij het onderzoeksplan feedforward gegeven op het plan. In het geval van beoordeling op een OS is er geen sprake van een onafhankelijke beoordelaar maar is E1 de onderzoeksbegeleider vanuit het ILS, E2 is de begeleider vanuit de OS.
- E1 en E2 beoordelen onafhankelijk van elkaar en gebruiken elk een eigen formulier. De formulieren staan op onderwijsonline en hebben de titel: beoordelingsformulier onderzoeksverslag E1 en beoordelingsformulier onderzoeksverslag E 2.
- Per criterium in het beoordelingsformulier worden punten toegekend. Toekenning van punten vindt plaats indien het onderdeel behorende bij het criterium aanwezig is. Ieder criterium wordt becijferd met gebruikmaking van hele cijfers in een range van 1 tot 5 punten (1, 2, 3, 4 of 5 punten).
- Beide examinatoren voeren, na individuele beoordeling, een beoordelaarsoverleg. De eerste examiner legt het resultaat vast in een kort verslag, in de hiervoor bestemde ruimte op het beoordelingsformulier E1. Dit verslag is beknopt geschreven en bevat de essentie van een eventuele discussie tussen de examinatoren. Dit verslag is uitgebreider van opzet indien de oordelen van beide examinatoren verder uiteen liggen. Uit het verslag moet blijken wat de doorslaggevende argumenten zijn geweest bij de totstandkoming van het gezamenlijke oordeel.
- De student krijgt binnen 15 werkdagen een beoordeling of verneemt binnen 13 werkdagen dat er meer tijd voor de beoordeling nodig is. In dit laatste geval kan het zijn dat de uitslag maximaal 20 werkdagen in beslag neemt.
- E1 draagt zorg voor archivering van het onderzoeksverslag en de beoordelingen via afstudeeronderzoek.ils@han.nl

Wie zijn examinatoren en begeleiders?

- E1 (de eerste examiner) is een medewerker van de Faculteit Educatie van de HAN en door de examencommissie benoemd als examiner óf is een docent op een Opleidingsschool (OS) en door de examencommissie benoemd als examiner. E1 is onafhankelijk en dus niet ook de begeleider van het onderzoek geweest. Een uitzondering hierop is de situatie wanneer een student onderzoek doet op een OS. In dat geval is E1 de begeleider vanuit het ILS.
- E2 (de tweede examiner) is een medewerker van de Faculteit Educatie van de HAN en door de examencommissie benoemd als examiner óf is een docent op een Opleidingsschool (OS) en door de examencommissie benoemd als examiner. E2 is ook altijd de begeleider van het onderzoek geweest.
- Zowel docenten op de Opleidingsscholen als binnen de Faculteit Educatie begeleiden en beoordelen studenten bij hun onderzoek.
- E3 wordt een expertbeoordelaar genoemd en is altijd een medewerker van de Faculteit Educatie van de HAN en door de examencommissie benoemd als examiner. Een expertbeoordelaar (E3) is niet als begeleider bij het betreffende onderzoek betrokken geweest.

Wanneer wordt een expertbeoordelaar (E3) ingeschakeld?

In de volgende gevallen is er sprake van de inzet van een expertbeoordelaar:

- Bij onderzoeken waar de twee examinatoren, ook na overleg, niet tot een eensluidend oordeel en eindcijfer kunnen komen.
- Bij onderzoeken die niet vallen onder de condities zoals bij voorgaand punt vermeld is het eveneens mogelijk om – indien gewenst – een expertbeoordelaar in te zetten voor een aanvullende beoordeling. Bijvoorbeeld bij een behoefte aan een extra controle/check (in geval van twijfel van de examinatoren over toekenning van het cijfer).

Aanvullende beoordeling

Van een aanvullende beoordeling is sprake als het eindcijfer niet eensluidend is of er twijfel of geen akkoord wordt uitgesproken naar aanleiding van de check op de beoordeling. Een aanvullende beoordeling vindt plaats op basis van het formulier beoordeling onderzoeksverslag.⁵ E3 verstrekt aan E1 en E2 een advies over het eindoordeel. E1 en E2 blijven samen verantwoordelijk voor de totstandkoming van het eindresultaat.

Het advies en/of het oordeel van E3 is zwaarwegend. Het ingevulde beoordelingsformulier wordt door E3 ter archivering gestuurd naar afstudeeronderzoek.ils@han.nl

Indien na het advies van E3 geen overeenstemming tussen E1 en E2 bereikt wordt, wordt door E1 de examencommissie om een bindend oordeel gevraagd. E1 stuurt een bericht aan de secretaris van de examencommissie (Examencommissie.ILS@han.nl).

Hoe worden de beoordelingsdocumenten verwerkt/geadministreerd?

- E1 is er verantwoordelijk voor dat de student en de begeleiders beide beoordelingsformulieren (zowel van E1 als van E2) krijgen, waarbij op formulier E1 de verantwoording van het eindcijfer is opgenomen en een handtekening staat van beide examinatoren.
- De reden dat de student beide beoordelingsformulieren (E1 en E2) krijgt, is om de student volledig inzicht te geven in de beoordeling.
- E1 dient uiteindelijk bij ieder onderzoek **drie** documenten in bij afstudeeronderzoek.ils@han.nl (tentamenbureau): de beide beoordelingsformulieren (E1 en E2) waarbij op E1 de verantwoording is opgenomen van het eindcijfer en de digitale handtekening van beide examinatoren en het onderzoeksverslag van de student inclusief bijlagen.
- Naamgeving documenten:
 - Beoordelingsformulier E1: AchternaamstudentVoorletterstudentBAE1K1.docx.
 - Beoordelingsformulier E2: AchternaamstudentVoorletterstudentBAE2K1.docx.
 - Onderzoeksverslag student: AchternaamstudentVoorlettersstudentBAPSK1.docx
 - Bij kans 2 wordt in alle drie de formulieren K2 toegevoegd in plaats van K1: AchternaamstudentVoorletterstudentBAE1K2.docx.

Deadlines/inlevertmomenten

De student mag zijn onderzoeksverslag twee keer per studiejaar ter beoordeling inleveren. De deadlines voor deze inlevertmomenten zijn de volgende: 6 april 2020 en 1 juni 2020. Deze deadlines zijn gekozen omwille van (af)studeerbaarheid en werkbaarheid (planning beoordelingen door examinatoren). Het is aan de opleiding om andere inlevertmomenten aan te bieden voor studenten die versnellen dan wel vertragen.

⁵ Hiervoor dient hetzelfde formulier als E2 gehanteerd te worden.

Hogeschool van Arnhem en Nijmegen
Faculteit Educatie
Instituut voor Leraar en School

Onderzoek eindfase 2019-2020 VT

BIJLAGE 8A FEEDFORWARDFORMULIER ONDERZOEKSVORSTEL

Naam student:

Studierichting (vak + vt/dt):

Studentnummer:

Naam 1e examiner (E1):

Naam 2e examiner (E2):

Ingeleverde datum:

Kans/gelegenheid (K1 of K2):

	Voldoende	Feedforward
Bronvermeldingen	De wijze waarop verwezen wordt naar bronnen is volgens APA-richtlijnen ⁶ .	
Taaleisen	Het onderzoeksverslag bevat gemiddeld genomen niet meer dan één spel- of taalfout per pagina. Daarnaast is het voorstel navolgbaar geschreven: er is een duidelijke rode draad en het is logisch opgebouwd. Alinea's zijn verbonden tot een coherent geheel. Relaties tussen tekstdelen (alinea's, paragrafen, hoofdstukken) worden gelegd. Verbindings- en verwijswaarden worden juist gebruikt.	
Beroepsethische gedragscodes voor praktijkonderzoek	De student gaat zorgvuldig om met personen en persoonlijke gegevens.	
Betrokkenheid belanghebbenden	Over de opzet van het onderzoek is de student een open dialoog aangegaan met betrokkenen.	

⁶ zie: <https://www.auteursrechten.nl/apa-richtlijnen> ('download publicatie')

Probleemverkenning	Voldoende	Feedforward
Aanleiding, context en probleem	<p>De aanleiding en context geven duidelijk aan vanuit welke handelingsverlegenheid / praktijkprobleem en context het onderzoek tot stand zal komen.</p> <p>Het probleem en doel van het onderzoek wordt helder beschreven.</p>	
Oriëntatie op bronnen en verheldering begrippen	<p>Er zijn relevante en actuele bronnen gebruikt om het onderzoeksonderwerp in beeld te brengen en te verkennen.</p> <p>Dit zijn zowel bronnen uit de literatuur als bronnen uit de praktijk.</p> <p>Met behulp van literatuur zijn de begrippen die gebruikt worden in de voorlopige vraagstelling beschreven.</p>	
Voorlopige onderzoeksvraag	<ol style="list-style-type: none"> 1. Het onderzoeksdoel en de voorlopige onderzoeksvragen hangen samen en zijn eenduidig geformuleerd. 2. De voorlopige onderzoeksvraag /-vragen komen voort uit de aanleiding en de verkenning. 3. In de voorlopige onderzoeksvra(a)g(en) is duidelijk naar welke informatie wordt gezocht. 	

Advies:

- Positief: de uitwerking van de probleemverkenning (aanleiding, context en oriëntatie), de doelstelling(en) en mogelijke onderzoeksvragen geven richting voor het uitwerken van het onderzoeksplan (zie feedforward).
- Negatief (zie feedforward).

Toelichting

Datum en handtekening begeleider/examinator

Hogeschool van Arnhem en Nijmegen
Faculteit Educatie
Instituut voor Leraar en School

Onderzoek eindfase 2019-2020 VT

BIJLAGE 8B FEEDFORWARDFORMULIER ONDERZOEKSPAN

Naam student:

Studierichting (vak + vt/dt):

Studentnummer:

Naam 1^e examiner:

Naam 2^e examiner:

Datum:

Kans/gelegenheid (K1 of K2):

Knock-out criteria

<i> criterium</i>	<i> omschrijving</i>	<i> Voldaan/niet voldaan</i>	<i> Feedforward</i>
Bronvermeldingen	De wijze waarop verwezen wordt naar bronnen is volgens APA-richtlijnen ⁷ .		
Taaleisen	Het onderzoeksverslag bevat gemiddeld genomen niet meer dan één spel- of taal-fout per pagina. Daarnaast is het verslag navolgbaar geschreven: er is een duidelijke rode draad en het is logisch opgebouwd. Alinea's zijn verbonden tot een coherent geheel. Relaties tussen tekstdelen (alinea's, paragrafen, hoofdstukken) worden gelegd. Verbindings- en verwijswor-den worden juist gebruikt. Het plan is afgestemd op het doel (i.e. de lezer ervan overtuigen dat het onderzoek relevant, onderzoekbaar en uitvoerbaar is).		
Beroepsethische codes voor praktijkonderzoek	De student gaat zorgvuldig om met personen en persoonlijke gegevens.		
Betrokkenheid belanghebbenden	Over de opzet van het onderzoek is de student een open dialoog aangegaan met betrokkenen.		
Planning	Er is een uitgewerkte en realistische planning van het onderzoek per week opgenomen.		

⁷ zie: <https://www.auteursrechten.nl/apa-richtlijnen> ('download publicatie')

1 Inleiding	Onvoldoende	Voldoende	Goed	Feedforward
1.1 Aanleiding en context	Voldoet niet aan de eisen beschreven in de kolom voldoende.	De beschrijving van de aanleiding en de context van het praktijkgerichte onderzoek is adequaat.	Kolom voldoende + De eigen handelingsverlegenheid en die van betrokkenen is expliciet gemaakt en overtuigend.	
1.2 Verkenning	Voldoet niet aan de eisen beschreven in de kolom voldoende.	Er zijn relevante en actuele bronnen gebruikt om het onderzoeksonderwerp in beeld te brengen en te verkennen. Dit zijn zowel bronnen uit de literatuur als bronnen uit de praktijk. De begrippen zoals gebruikt in het onderzoek worden gedefinieerd met behulp van literatuur.	Kolom voldoende + 1. Verschillende definities en perspectieven worden tegen elkaar afgewogen. 2. Gebruikte bronnen zijn divers. Er wordt gebruik gemaakt van tenminste twee of meer op hbo- of wetenschappelijk onderzoek gebaseerde publicaties.	
1.3 Onderzoeksdooel en onderzoeksvraag <i>Bestaat uit drie elementen (zie omschrijving in de kolom voldoende)</i>	Twee of meer van de beschreven elementen zijn onvoldoende.	1. Het onderzoeksdoel en de onderzoeksvragen hangen samen en zijn eenduidig geformuleerd. 2. De onderzoeksvraag /-vragen komen voort uit de aanleiding en de verkenning. 3. In de onderzoeksvraag/-vragen is duidelijk naar welke informatie wordt gezocht. <i>Twee van de drie beschreven elementen zijn voldoende.</i>	Alle drie beschreven elementen zijn voldoende.	

2. Methode	Onvoldoende	Voldoende	Goed	Feedforward
<p>2.1 Methode: voorbereiding</p> <p><i>Bestaat uit drie elementen (zie omschrijving in de kolom voldoende)</i></p>	Twee of meer van de beschreven elementen zijn onvoldoende.	<p>1. De onderzoeksmethoden zijn passend om de onderzoeksvraag te beantwoorden.</p> <p>2. De (selectie van) onderzoeksgroep(en) is beschreven.</p> <p>3. De gebruikte instrumenten zijn adequaat beschreven en verantwoord en leveren passende gegevens om de onderzoeksvraag te kunnen beantwoorden.</p> <p><i>Twee van de drie beschreven elementen zijn voldoende.</i></p>	Alle drie beschreven elementen zijn voldoende én beargumenteerd.	

3. Proces	Onvoldoende	Voldoende	Goed	Feedforward
3.1 Proces: onderzoekende houding	Voldoet niet aan de eisen beschreven in de kolom voldoende	De student toont tijdens het onderzoeksproces aan hoe zijn/haar onderzoek een bijdrage kan leveren aan de eigen invulling van het leraarschap, en aan de onderwijspraktijk in de school.	Student toont tijdens het onderzoeksproces aan hoe zijn/haar onderzoek een bijdrage kan leveren aan de eigen invulling van het leraarschap, en aan de onderwijspraktijk in de school. + maakt helder welke leerdoelen hieruit voortvloeien.	
3.2 Proces: werkwijze	Voldoet niet aan de eisen beschreven in de kolom voldoende	De student toont eigen initiatief en doorzettingsvermogen in planning, opzet, uitvoering en rapportage van het onderzoek.	De student toont grote mate van eigen initiatief, creativiteit en doorzettingsvermogen in planning, opzet, uitvoering en rapportage van het onderzoek.	

Advies:

- Positief: in het onderzoeksplan zijn de aanleiding, context, verkenning, doelstelling, onderzoeksvraag en onderzoeksmethode voldoende uitgewerkt om het onderzoek verder uit te voeren (zie feedforward).
- Negatief (zie feedforward).

Toelichting

Datum en handtekening Examiner 1

Datum en handtekening Examiner 2

Hogeschool van Arnhem en Nijmegen
Faculteit Educatie
Instituut voor Leraar en School

Beoordeling Onderzoek Eindfase 2019-2020 VT

BIJLAGE 8C BEOORDELINGSFORMULIER ONDERZOEKSVERSLAG EXAMINATOR 1

Naam student:

Studierichting (vak + vt/dt):

Studentnummer:

Naam 1^e examiner (E1):

Naam 2^e examiner (E2):

Ingeleverde datum:

Kans/gelegenheid (K1 of K2):

Ontvankelijkheidseis:

De ontvankelijkheidseis wordt gecheckt voorafgaande aan de beoordeling. Indien deze niet in orde is, kan de beoordeling worden gestaakt.

Het onderzoeksverslag is een individueel tot stand gekomen product en door middel van Ephorus gecontroleerd op plagiaat en de uitkomst is in orde ⁸	In orde / niet in orde
--	------------------------

Knock-out criteria

Niet voldaan aan de onderstaande knock-out criteria betekent automatisch een onvoldoende beoordeling.

Knock-out criteria	Beschrijving	Voldaan/ Niet voldaan	Toelichting
Bronvermeldingen	De wijze waarop verwezen wordt naar bronnen (in tekst en literatuurlijst) is volgens APA-richtlijnen ⁹ .		

⁸ Bij 0-5% gelijkenis met andere bronnen is geen actie vereist; bij 5-20% aard van de gelijknissen nagaan; bij >20% gelijkenis nader onderzoek vereist.

⁹ zie: <https://www.auteursrechten.nl/apa-richtlijnen> ('download publicatie')

Taaleisen	Het onderzoeksverslag bevat gemiddeld genomen niet meer dan één spel- of taalfout per pagina. Daarnaast is het verslag navolgbaar geschreven: er is een duidelijke rode draad en het is logisch opgebouwd. Alinea's zijn verbonden tot een coherent geheel. Relaties tussen tekst-delen (alinea's, paragrafen, hoofdstukken) worden gelegd. Verbindings- en verwijzwoorden worden juist gebruikt.		
Samenvatting	De samenvatting geeft kort en bondig de onderzoekscontext, de onderzoeksvraag, het onderzoeksdoel en de onderzoeksmethode weer en beschrijft welke resultaten het onderzoek heeft opgeleverd.		
Betrokkenheid en kennisdeling	Het onderzoek is tot stand gekomen in samenspraak met betrokkenen en de resultaten zijn gedeeld.		
Reflectie op het doen van praktijkgericht onderzoek	De student kijkt kritisch naar het verloop van het onderzoekstraject in relatie tot het eigen handelen en maakt hierin de eigen ontwikkeling en zijn/haar visie op onderzoek en onderwijs zichtbaar.		
Het verslag is compleet	Het verslag bevat een inleiding (met aanleiding, context, verkenning en onderzoeksdoel en onderzoeksvragen), een methodebeschrijving, resultaten, een conclusie en discussie en een reflectie.		
Beroepsethische gedragscodes voor praktijkonderzoek	De student gaat zorgvuldig om met personen en persoonlijke gegevens.		

1 Inleiding	Onvoldoende	Voldoende	Goed	Score en toelichting ¹⁰ 1=onvoldoende 3=voldoende 5=goed
1.1 Aanleiding en context	Voldoet niet aan de eisen beschreven in de kolom voldoende.	De beschrijving van de aanleiding en de context van het praktijkgerichte onderzoek is adequaat.	Kolom voldoende + De eigen handelingsverlegenheid en die van betrokkenen is expliciet gemaakt en overtuigend.	
1.2 Verkenning	Voldoet niet aan de eisen beschreven in de kolom voldoende.	Er zijn relevante en actuele bronnen gebruikt om het onderzoeksonderwerp in beeld te brengen en te verkennen. Dit zijn zowel bronnen uit de literatuur als bronnen uit de praktijk. De begrippen zoals gebruikt in het onderzoek worden gedefinieerd met behulp van literatuur.	Kolom voldoende + 1. Verschillende definities en perspectieven worden tegen elkaar afgewogen. 2. Gebruikte bronnen zijn divers. Er wordt gebruik gemaakt van tenminste twee of meer op hbo- of wetenschappelijk onderzoek gebaseerde publicaties.	
1.3 Onderzoekdoel en onderzoeksvraag <i>Bestaat uit drie elementen (zie omschrijving in de kolom voldoende)</i>	Twee of meer van de beschreven elementen zijn onvoldoende.	1. Het onderzoeksdoel en de onderzoeksvragen hangen samen en zijn eenduidig geformuleerd. 2. De onderzoeksvraag /-vragen komen voort uit de aanleiding en de verkenning. 3. In de onderzoeksvraag/-vragen is duidelijk naar welke informatie wordt gezocht. <i>Twee van de drie hier beschreven elementen zijn voldoende.</i>	Alle drie beschreven elementen zijn voldoende.	

¹⁰ Er kunnen cijfers gegeven worden in de range 1 tot en met 5. Licht altijd toe bij de score hoe de score tot stand is gekomen.

2. Methode	Onvoldoende	Voldoende	Goed	Score en toelichting 1=onvoldoende 3=voldoende 5=goed
<p>2.1 Methode: voorbereiding</p> <p><i>Bestaat uit drie elementen (zie omschrijving in de kolom voldoende)</i></p>	<p>Twee of meer van de beschreven elementen zijn onvoldoende.</p>	<p>1. De onderzoeksmethoden zijn passend om de onderzoeksvraag te beantwoorden.</p> <p>2. De (selectie van) onderzoeksgroep(en) is beschreven.</p> <p>3. De gebruikte instrumenten zijn adequaat beschreven en verantwoord en leveren passende gegevens om de onderzoeksvraag te kunnen beantwoorden.</p> <p><i>Twee van de drie beschreven elementen zijn voldoende.</i></p>	<p>Alle drie beschreven elementen zijn voldoende én beargumenteerd.</p>	
<p>2.2 Methode: uitvoering</p> <p><i>Bestaat uit vier elementen (zie omschrijving in de kolom voldoende)</i></p>	<p>Twee of meer van de beschreven elementen zijn onvoldoende.</p>	<p>1. De gegevens zijn systematisch verzameld.</p> <p>2. De analyse is systematisch en onderzoekstechnieken zijn correct uitgevoerd.</p> <p>3. De gemaakte keuzes worden onderbouwd.</p> <p>4. De gekozen werkwijze is navolgbaar.</p> <p><i>Drie van de vier beschreven elementen zijn voldoende.</i></p>	<p>Alle beschreven elementen zijn voldoende</p> <p>+</p> <p>1. Er is aandacht voor betrouwbaarheid en validiteit van het onderzoek.</p> <p>2. Er is aandacht voor de beperkingen van de gekozen methode.</p>	

3. Resultaten	Onvoldoende	Voldoende	Goed	Score en toelichting 1=onvoldoende 3=voldoende 5=goed
3.1 Resultaten	Voldoet niet aan de eisen beschreven bij voldoende	De resultaten worden inhoudelijk correct en overzichtelijk weergegeven en toegelicht, op een manier die past bij de verzamelde gegevens en de onderzoeksvraag.	Kolom voldoende + Er is aandacht voor opvallende resultaten.	
3.2 Conclusie en discussie <i>Bestaat uit vier elementen (zie omschrijving in de kolom voldoende)</i>	Twee of meer van de beschreven elementen zijn onvoldoende.	<p>1. Conclusies vloeien logisch voort uit de resultaten en geven een antwoord op de onderzoeksvraag.</p> <p>2. De reikwijdte en beperkingen van de conclusies worden besproken.</p> <p>3. Er worden aanbevelingen gedaan voor de praktijk en, waar mogelijk, voor vervolgonderzoek.</p> <p>4. De aanbevelingen sluiten aan op het onderzoeksdoel en –vraag en zijn gebaseerd op de conclusies.</p> <p><i>Drie van de vier beschreven elementen zijn voldoende</i></p>	<p>Alle beschreven elementen zijn voldoende</p> <p>+</p> <p>1. Validiteit en betrouwbaarheid van de resultaten worden expliciet betrokken in de conclusie.</p> <p>2. Resultaten worden met elkaar in verband gebracht en verklaard.</p>	

4. Proces	Onvoldoende	Voldoende	Goed	Score en toelichting 1=onvoldoende 3=voldoende 5=goed
4.1 Proces: onderzoekende houding	Voldoet niet aan de eisen beschreven bij voldoende.	De student heeft tijdens het onderzoeksproces aangetoond hoe zijn/haar onderzoek een bijdrage kan leveren aan de eigen invulling van het leraarschap, en aan de onderwijspraktijk in de school.	Student heeft tijdens het onderzoeksproces aangetoond hoe zijn/haar onderzoek een bijdrage kan leveren aan de eigen invulling van het leraarschap, en aan de onderwijspraktijk in de school. + maakt helder welke leerdoelen hieruit voortvloeien.	
4.2 Proces: werkwijze	Voldoet niet aan de eisen beschreven bij voldoende	De student heeft eigen initiatief en doorzettingsvermogen getoond in planning, opzet, uitvoering en rapportage van het onderzoek.	De student heeft grote mate van eigen initiatief, creativiteit en doorzettingsvermogen getoond in planning, opzet, uitvoering en rapportage van het onderzoek.	

Cijferbepaling:

- De ontvankelijkheidseis is niet in orde en/of er is niet voldaan aan één of meerdere knock-out criteria: onvoldoende, eindcijfer 1.
- De ontvankelijkheidseis is in orde, de knock-out criteria zijn voldaan: het eindcijfer wordt berekend. Maximaal te behalen punten: 45. Er zijn 9 criteria waarop elk minimaal 1 en maximaal 5 punten te halen zijn. Cesuur: 27 punten zijn nodig voor een voldoende beoordeling met het cijfer 5,5. Zie de tabel hieronder voor de cijfertoekenning op basis van het aantal behaalde punten.

Totaal aantal punten behaald:

Cijfer:

Punten	9-10	11-12	13-14	15-16	17-18	19-20	21-22	23-24	25-26	27
Cijfer	1	1,5	2	2,5	3	3,5	4	4,5	5	5,5

Punten	28-29	30-31	32-33	34-35	36-37	38-39	40-41	42-43	44-45
Cijfer	6	6,5	7	7,5	8	8,5	9	9,5	10

Toelichting:

Verantwoording totstandkoming eindcijfer (alleen formulier examiner 1)¹¹:

Datum en handtekening Examiner 1

Datum en handtekening Examiner 2

Eindcijfer:

¹¹ Indien E1 en E2 tot een verschillend oordeel zijn gekomen, wordt hieronder beknopt schriftelijk toegelicht waarom en hoe gekozen is voor het gezamenlijke eindcijfer zoals weergegeven rechtsonder op het formulier. Hierbij hoort in ieder geval een toelichting op de criteria waarop verschillende oordelen zijn geveld en de gezamenlijke beslissing die vervolgens is genomen. In deze verantwoording dient duidelijk te worden wat doorslaggevende argumenten zijn geweest bij de totstandkoming van het eindoordeel.

Hogeschool van Arnhem en Nijmegen
Faculteit Educatie
Instituut voor Leraar en School

Beoordeling Onderzoek Eindfase 2019-2020 VT

BIJLAGE 8D BEOORDELINGSFORMULIER ONDERZOEKSVERSLAG EXAMINATOR 2

Naam student:

Studierichting (vak + vt/dt):

Studentnummer:

Naam 1^e examiner (E1):

Naam 2^e examiner (E2):

Ingeleverde datum:

Kans/gelegenheid (K1 of K2):

Ontvankelijkheidseis:

De ontvankelijkheidseis wordt gecheckt voorafgaande aan de beoordeling. Indien deze niet in orde is, kan de beoordeling worden gestaakt.

Het onderzoeksverslag is een individueel tot stand gekomen product en door middel van Ephorus gecontroleerd op plagiaat en de uitkomst is in orde ¹²	In orde / niet in orde
---	------------------------

Knock-out criteria

Niet voldaan aan de onderstaande knock-out criteria betekent automatisch een onvoldoende beoordeling.

Knock-out criteria	Beschrijving	Voldaan/ Niet voldaan	Toelichting
Bronvermeldingen	De wijze waarop verwezen wordt naar bronnen (in tekst en literatuurlijst) is volgens APA-richtlijnen ¹³ .		

¹² Bij 0-5% gelijkenis met andere bronnen is geen actie vereist; bij 5-20% aard van de gelijknissen nagaan; bij >20% gelijkenis nader onderzoek vereist.

¹³ zie: <https://www.auteursrechten.nl/apa-richtlijnen> ('download publicatie')

Taaleisen	Het onderzoeksverslag bevat gemiddeld genomen niet meer dan één spel- of taalfout per pagina. Daarnaast is het verslag navolgbaar geschreven: er is een duidelijke rode draad en het is logisch opgebouwd. Alinea's zijn verbonden tot een coherent geheel. Relaties tussen tekst-delen (alinea's, paragrafen, hoofdstukken) worden gelegd. Verbindings- en verwijzwoorden worden juist gebruikt.		
Samenvatting	De samenvatting geeft kort en bondig de onderzoekscontext, de onderzoeksvraag, het onderzoeksdoel en de onderzoeksmethode weer en beschrijft welke resultaten het onderzoek heeft opgeleverd.		
Betrokkenheid en kennisdeling	Het onderzoek is tot stand gekomen in samenspraak met betrokkenen en de resultaten zijn gedeeld.		
Reflectie op het doen van praktijkgericht onderzoek	De student kijkt kritisch naar het verloop van het onderzoekstraject in relatie tot het eigen handelen en maakt hierin de eigen ontwikkeling en zijn/haar visie op onderzoek en onderwijs zichtbaar.		
Het verslag is compleet	Het verslag bevat een inleiding (met aanleiding, context, verkenning en onderzoeksdoel en onderzoeksvragen), een methodebeschrijving, resultaten, een conclusie en discussie en een reflectie.		
Beroepsethische gedragscodes voor praktijkonderzoek	De student gaat zorgvuldig om met personen en persoonlijke gegevens.		

1 Inleiding	Onvoldoende	Voldoende	Goed	Score en toelichting ¹⁴ 1=onvoldoende 3=voldoende 5=goed
1.1 Aanleiding en context	Voldoet niet aan de eisen beschreven in de kolom voldoende.	De beschrijving van de aanleiding en de context van het praktijkgerichte onderzoek is adequaat.	Kolom voldoende + De eigen handelingsverlegenheid en die van betrokkenen is expliciet gemaakt en overtuigend.	
1.2 Verkenning	Voldoet niet aan de eisen beschreven in de kolom voldoende.	Er zijn relevante en actuele bronnen gebruikt om het onderzoeksonderwerp in beeld te brengen en te verkennen. Dit zijn zowel bronnen uit de literatuur als bronnen uit de praktijk. De begrippen zoals gebruikt in het onderzoek worden gedefinieerd met behulp van literatuur.	Kolom voldoende + 1. Verschillende definities en perspectieven worden tegen elkaar afgewogen. 2. Gebruikte bronnen zijn divers. Er wordt gebruik gemaakt van tenminste twee of meer op hbo- of wetenschappelijk onderzoek gebaseerde publicaties.	
1.3 Onderzoeksdoel en onderzoeksvraag <i>Bestaat uit drie elementen (zie omschrijving in de kolom voldoende)</i>	Twee of meer van de beschreven elementen zijn onvoldoende.	1. Het onderzoeksdoel en de onderzoeksvragen hangen samen en zijn eenduidig geformuleerd. 2. De onderzoeksvraag /-vragen komen voort uit de aanleiding en de verkenning. 3. In de onderzoeksvraag/-vragen is duidelijk naar welke informatie wordt gezocht. <i>Twee van de drie beschreven elementen zijn voldoende.</i>	Alle drie beschreven elementen zijn voldoende.	

2. Methode	Onvoldoende	Voldoende	Goed	Score en toelichting 1=onvoldoende 3=voldoende 5=goed
<p>2.1 Methode: voorbereiding</p> <p><i>Bestaat uit drie elementen (zie omschrijving in de kolom voldoende)</i></p>	Twee of meer van de beschreven elementen zijn onvoldoende.	<p>1. De onderzoeksmethoden zijn passend om de onderzoeksvraag te beantwoorden.</p> <p>2. De (selectie van) onderzoeksgroep(en) is beschreven.</p> <p>3. De gebruikte instrumenten zijn adequaat beschreven en verantwoord en leveren passende gegevens om de onderzoeksvraag te kunnen beantwoorden.</p> <p><i>Twee van de drie beschreven elementen zijn voldoende.</i></p>	Alle drie beschreven elementen zijn voldoende én beargumenteerd.	
<p>2.2 Methode: uitvoering</p> <p><i>Bestaat uit vier elementen (zie omschrijving in de kolom voldoende)</i></p>	Twee of meer van de beschreven elementen zijn onvoldoende.	<p>1. De gegevens zijn systematisch verzameld.</p> <p>2. De analyse is systematisch en onderzoekstechnieken zijn correct uitgevoerd.</p> <p>3. De gemaakte keuzes worden onderbouwd.</p> <p>4. De gekozen werkwijze is navolgbaar.</p> <p><i>Drie van de vier beschreven elementen zijn voldoende.</i></p>	<p>Alle beschreven elementen zijn voldoende</p> <p>+</p> <p>1. Er is aandacht voor betrouwbaarheid en validiteit van het onderzoek.</p> <p>2. Er is aandacht voor de beperkingen van de gekozen methode.</p>	

¹⁴ Er kunnen cijfers gegeven worden in de range 1 tot en met 5. Licht altijd toe bij de score hoe de score tot stand is gekomen.

3. Resultaten	Onvoldoende	Voldoende	Goed	Score en toelichting 1=onvoldoende 3=voldoende 5=goed
3.1 Resultaten	Voldoet niet aan de eisen beschreven bij voldoende	De resultaten worden inhoudelijk correct en overzichtelijk weergegeven en toegelicht, op een manier die past bij de verzamelde gegevens en de onderzoeksvraag.	Kolom voldoende + Er is aandacht voor opvallende resultaten.	
3.2 Conclusie en discussie <i>Bestaat uit vier elementen (zie omschrijving in de kolom voldoende)</i>	Twee of meer van de beschreven elementen zijn onvoldoende.	<p>1. Conclusies vloeien logisch voort uit de resultaten en geven een antwoord op de onderzoeksvraag.</p> <p>2. De reikwijdte en beperkingen van de conclusies worden besproken.</p> <p>3. Er worden aanbevelingen gedaan voor de praktijk en, waar mogelijk, voor vervolgonderzoek.</p> <p>4. De aanbevelingen sluiten aan op het onderzoeksdoel en -vraag en zijn gebaseerd op de conclusies.</p> <p><i>Drie van de vier beschreven elementen zijn voldoende</i></p>	<p>Alle beschreven elementen zijn voldoende</p> <p>+ 1. Validiteit en betrouwbaarheid van de resultaten worden expliciet betrokken in de conclusie.</p> <p>2. Resultaten worden met elkaar in verband gebracht en verklaard.</p>	

4. Proces	Onvoldoende	Voldoende	Goed	Score en toelichting 1=onvoldoende 3=voldoende 5=goed
4.1 Proces: onderzoekende houding	Voldoet niet aan de eisen beschreven in de kolom voldoende	De student heeft tijdens het onderzoeksproces aangetoond hoe zijn/haar onderzoek een bijdrage kan leveren aan de eigen invulling van het leraarschap, en aan de onderwijspraktijk in de school.	Student heeft tijdens het onderzoeksproces aangetoond hoe zijn/haar onderzoek een bijdrage kan leveren aan de eigen invulling van het leraarschap, en aan de onderwijspraktijk in de school. + maakt helder welke leerdoelen hieruit voortvloeien.	
4.2 Proces: werkwijze	Voldoet niet aan de eisen beschreven in de kolom voldoende	De student heeft eigen initiatief en doorzettingsvermogen getoond in planning, opzet, uitvoering en rapportage van het onderzoek.	De student heeft grote mate van eigen initiatief, creativiteit en doorzettingsvermogen getoond in planning, opzet, uitvoering en rapportage van het onderzoek.	

Cijferbepaling:

- De ontvankelijkheidseis is niet in orde en/of er is niet voldaan aan één of meerdere knock-out criteria: onvoldoende, eindcijfer 1.
- De ontvankelijkheidseis is in orde, de knock-out criteria zijn voldaan: het eindcijfer wordt berekend. Maximaal te behalen punten: 45. Er zijn 9 criteria waarop elk minimaal 1 en maximaal 5 punten te halen zijn. Cesuur: 27 punten zijn nodig voor een voldoende beoordeling met het cijfer 5,5. Zie de tabel hieronder voor de cijfertoekenning op basis van het aantal behaalde punten.

Totaal aantal punten behaald:

Cijfer:

Punten	9-10	11-12	13-14	15-16	17-18	19-20	21-22	23-24	25-26	27
Cijfer	1	1,5	2	2,5	3	3,5	4	4,5	5	5,5

Punten	28-29	30-31	32-33	34-35	36-37	38-39	40-41	42-43	44-45
Cijfer	6	6,5	7	7,5	8	8,5	9	9,5	10

Toelichting:

Datum en handtekening Examinator 2

Bijlage 9
Omschrijving vereist taalniveau

De student op hbo- eindniveau:

	C1
Algemene om-schrijving	<i>Kan heldere, goed gestructureerde teksten schrijven over ingewikkelde onderwerpen, waarin de relevante kwesties worden benadrukt en standpunten uitgebreid worden uitgewerkt en ondersteund met aanvullende punten, redenen en relevante voorbeelden, en afronden met een passende conclusie.</i>
Onderwerp	Kan teksten schrijven die betrekking hebben op zaken die buiten het eigen kennisgebied liggen en abstract en complex zijn met een specialistisch karakter.
Vocabulaire	Heeft een goede beheersing van een breed repertoire aan woorden en een goede beheersing van idiomatische uitdrukkingen en uitdrukkingen uit de schrijftaal.
Tekst-structuur	Kan duidelijke, goed gestructureerde teksten schrijven, die getuigen van een goede beheersing van ordeningspatronen, verbindingswoorden en cohesie bevorderende elementen. Kan een complexe gedachtegang goed en helder weergeven. Kan een aanvaardbaar betoog opstellen en voor zijn argumentatie de benodigde ondersteuning leveren.
Rekening houden met publiek	Kan verschillende registers hanteren en heeft geen moeite om het register aan te passen aan de situatie en het publiek. Kan schrijven in een persoonlijke stijl die past bij de beoogde lezer.

Doelgerichtheid	Kan verschillende schrijfdoelen hanteren en in een tekst combineren: informatie vragen en geven, mening geven, overtuigen, tot handelen aanzetten.
Grammaticale correctheid	Handhaaft consequent een hoge mate van grammaticale correctheid: fouten zijn zeldzaam en moeilijk aan te wijzen.
Spelling en interpunctie	Kent de spellingregels uit de appendix Taalverzorging ¹⁵ en past deze toe bij het spellen. Maakt vrijwel geen fouten op het gebied van spelling en interpunctie.
Strategieën: plannen	Kan een plan maken voor een schrijftaak, met daarin een inhoudsopgave en een aanduiding van publiek, doel en genre. Kan criteria formuleren waaraan zijn tekst moet voldoen.
Strategieën: monitoren en herstellen	Kan tijdens het schrijven bijhouden of hij zijn plan voor de schrijftaak nog volgt en of dit plan tot het gewenste resultaat leidt dan wel moet worden bijgesteld. Kan na het schrijven een commentaarronde organiseren en zijn tekst bijstellen op grond van het commentaar.

¹⁵ De appendix Taalverzorging is te vinden in het document 'Talige startcompetenties Hoger Onderwijs' op <http://www.taalbeleidhogeronderwijs.org/wp-content/uploads/2013/01/Talige-startcompetenties-Hoger-Onderwijs1.pdf>

Taalleerstrategieën	<p>Zet wat hij bij een schrijftaak heeft geleerd in bij een volgende schrijftaak of bij andere taaltaken.</p> <p>Is niet snel tevreden over het eigen schrijfproduct: oefent in begrijpelijk, origineel en scherp formuleren.</p> <p>Staat open voor opmerkingen over zijn aanpak van de schrijftaak en is bereid van deze feedback te leren.</p> <p>Gebruikt bij het schrijven bewust woorden die hij bij andere taaltaken heeft geleerd.</p> <p>Reflecteert op de vraag of zijn schrijfvaardigheid voldoet aan de eisen die gelden en zo niet, wat hij moet doen om zijn niveau te verhogen.</p>
Attitude	<p>Ziet het belang in van een goede taalbeheersing en zet zich ervoor in om door reflectie op zijn taalgebruik zijn niveau van taalbeheersing op een steeds hoger plan te brengen.</p> <p>Stelt zichzelf doelen en is niet snel tevreden.</p> <p>Geeft niet snel op als het uitvoeren van een taaltaak moeizaam gaat.</p>

Bron: <http://www.taalleidhogeronderwijs.org/wp-content/uploads/2013/01/Talige-startcompetenties-Hoger-Onderwijs1.pdf>